

DAKBININKAS

Vol. LXXXIII, Nr. 36
Rugsėjis - September 18, 1998 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius spaudos konferencijoje patikino, kad nėra ekonominių priedaidų persiųsti į Lietuvą Rusijos finansų krizei, nes Lietuva dar pavasarį pasistengė sukaupti kuo daugiau užsienio valiutos-atsargų, o iki šiol jos padidėjo 600 mln. JAV dolerių ir sudaro 6 mlrd. 676 mln. litų, 629 mln. litų pranoksta visą šalies skolą užsieniui.

- Lietuvoje paminėtos Molotovo-Ribbentropo paktą pasirašymo 59-osios metinės – Juodojo kaspino diena. Molotovo-Ribbentropo paktas bus iš tikrųjų galutinis tik tada panaikintas, kai Lietuva įstos į Šiaurės Atlanto aljansą – NATO, sakė Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis rugsėjo 23-osios minėjime, surengtame Vilniuje, prie buvusios KGB būstinės.

- Rugsėjo 1 d. Vilniuje atidaryta dar viena žydų mokykla – pirmoji per penkis dešimtmečius religinė žydų mokykla Lietuvoje. „Prieš karą Vilnius buvo vienas žydų švietimo, dvasinių centrų. Mes labai patenkinti, kad pirmą kartą po karo ir sovietinės okupacijos būtent čia atkūrėme religinę mokyklą“, – sakė tarptautinės organizacijos „Chabab Lubavitch“ direktorius Lietuvoje rabinas Šalomas Krinskas. „Chabab Lubavitch“ yra didžiausia pasaulio žydų organizacija iš tų, kurios rūpinasi švietimu, mokslu. Lietuvoje ji jau veikia penkerius metus.

Be įprastinės Lietuvos mokyklų mokymo programos, mokykloje daug dėmesio bus skiriama žydų religijai, tradicijoms, mokoma valstybinės žydų kalbos – ivrito. „Mokysime to, ko galbūt nemoka mūsų moksleivių tėvai“, – sakė Dina Krinski. Sustiprintai žadama mokyti anglų kalbos. Nors mokykloje mokinių kol kas nedaug (apie 80), kiekvienos klasės sudaro ma po dvi grupes – lietuvių dėstoma bei rusų kalba.

- Lietuvos užsienio reikalų ministerija pranešė, kad Vokietija nuo rugsėjo 1 dienos įvedė gerokai didesnius negu iki šiol mokesčius už vizas ir iš dalies keičia pačių vizų klasifikaciją.

- Aptarti dvišalio bendradarbiavimo klausimų ir dalyvauti Vilniaus konferencijoje rugsėjo 2 d. į Lietuvą atvyko Lenkijos Prezidentas Aleksandras Kwasniewskis. Kaimyninės šalies vadovas su žmona Jolanta Kwasniewska vizitą pradėjo Palangoje. Iš Palangos rugsėjo 3 d. A. Kwasniewskis išvyko į Vilnių drauge su Prezidentu V. Adamkumi pradėti tarptautinę konferenciją „Euroatlanto integracija – pagrindinis stabilumo aspektas“. Beje, lapkričio mėnesį Varšuvoje ketina lankytis V. Adamkus. Tuomet bus minimos Lenkijos nepriklausomybės 80-osios metinės. Išskilmėse dalyvaus ir kaimyninių valstybių – Čekijos, Vengrijos, Rumunijos – prezidentai.

- Prezidentas Valdas Adamkus sudarė darbo grupę, kuri teisiškai įvertins teisės aktus, reglamentuojančius buvusių KGB darbuotojų statusą Lietuvoje.

PALANGOJE NUTŪPĖ JAV ORO GALIŪNAS

Š. m. rugpjūčio 27 d. apie 4 val. popiet, Palangos oro uoste pirmą kartą (uosto ir Lietuvos istorijoje) nusileido vienas naujausių JAV karinės technikos stebuklų – karinių oro pajėgų lėktuvas – „Boeing Globemaster III“. Šis galiūnas Lietuvoje viešėjo vos kelias valandas – jis čia atskraidino 7 JAV specialiųjų pajėgų kariškius, dalyvaujančius karinėse pratybose kartu su Klaipėdos 7-ojo dragūnų Pamaro gynybos bataliono kariais.

Lėktuvo kapitonas Dave Zeiton pasakojo, kad lėktuvas pastatytas 1996 m. ir laikomas

naujausiu Amerikos karinės technikos stebuklu. Jį valdo 3 pilotų įgula. Priklausomai nuo skrydžio, jiems gali talkinti ir 5 atsarginiai pilotai. Lėktuvo paskirtis – gabenti krovinius.

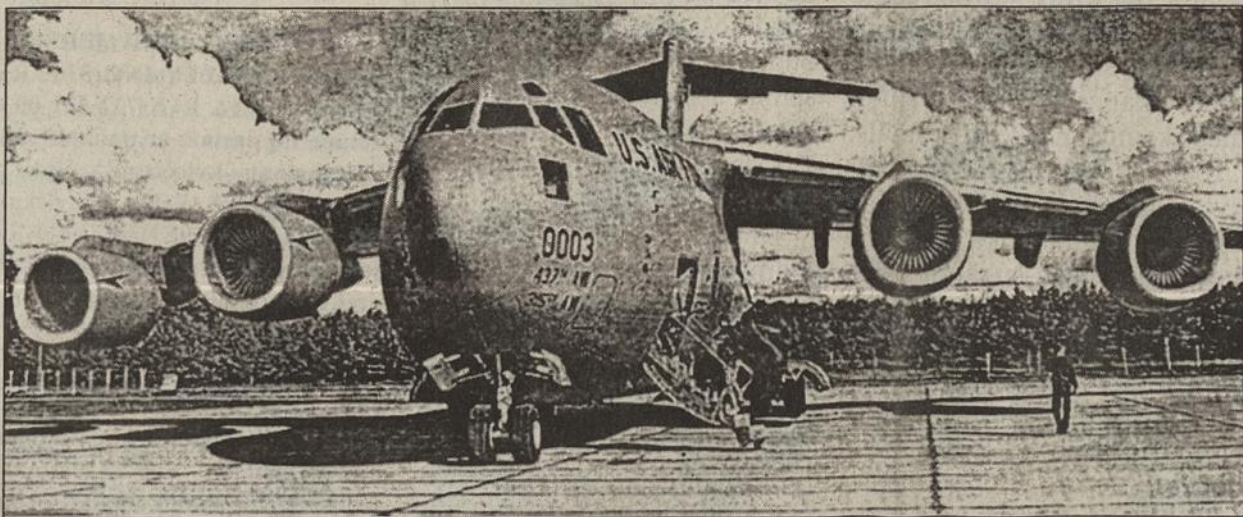
„Boeing Globemaster III“ – keturių variklių reaktyvinis lėktuvas, kurio maksimali keliamoji galia – 292 tonos. Aukštis – 16,7 metro, ilgis – apie 50 metrų. Pasak specialistų, toks lėktuvas gali nusileisti bet kur ir bet kokiomis sąlygomis – jam užtenka vos 1 kilometro ilgio ir 18 metrų pločio nusileidimo ir pakilimo tako. Pasak D. Zeiton, tai antrasis pagal dydį JAV ka-

rinio oro laivyno lėktuvas.

Lėktuvas Palangoje išlaipino 7 JAV specialiųjų pajėgų kariškius, dar vadinamus žaliosiomis beretėmis. Rugsėjo 2-18 dienomis Klaipėdoje vyko jungtinės karinės pratybos ir treniruotės, kuriose amerikiečiai karybos gudrybių mokė lietuvius likitinius. Žaliųjų berečių viršila Tim Keck LŽ sakė, kad JAV ne pirmą kartą padeda tobulintis Lietuvos kariuomenei.

JAV kariškiai lėktuvu atskraidino ir pratyboms skirtą krovinį. T. Keck pabrėžė, kad pratyboms pasibaigus jie krovinį išsiveš atgal.

L. Ž.

„Boeing Globemaster III“ pirmąkart nusileido Lietuvoje

LENKAMS SEKASI GERIAU

Edita Degutienė

Lenkijon atvykstantys lietuviai dažnai klausia, kur lengviau gyventi – Lietuvoje ar Lenkijoje ir ar labai mūsų pietiniai kaimynai baiminasi krizės Rusijoje. Ką gi, pasaulyje šiuo metu turbūt nėra valstybės, kuriai nekeltų rūpesčių ši krizė, todėl ir Lenkijos vyriausybė rimtai susirūpinusi. Juoba kad užsienio investuotojai jau stengiasi atsikratyti lenkų firmų akcijų.

Tačiau panikuoti žmonės čia linkę mažiau, nes Lenkija nėra patyrusi Maskvos ekonominės blokados, kokią prieš keletą metų Kremlius privertė iškęsti Lietuvą. Pačioje pertvarkos pradžioje Lenkijoje taip pat griuvo bankai, bet ne tokiu mastu kaip Lietuvoje. Tad į TV rodomus vaizdus iš Maskvos, kas dedasi prie pinigų keityklų bei bankų, lenkai žiūri gana ramiai. Tiesa, dolerio ir kitų valiutų vertė kyla, bet jų kursai apskritai čia paslankesni negu Lietuvoje, visą laiką reaguojama į svyravimus Tokyjo bei New Yorko biržose.

Svarbu, kad Lenkijos ekonominės sąsajos su Rusija ir kitomis NVS šalimis, be jokios abejonės, silpnesnės negu Lietuvos. Lietuvos kaimynai elgiasi apdairiau – jų užsienio prekyba nuo pat reformų pradžios orientuota į Vakarus. Jei Lietuvoje eksportas į Rusiją sudaro daugiau kaip 20% visos išvežamos produkcijos, Lenkijoje – vos 8%. Na, o į ES šalis pernai ji eksportavo net 64%, kai tuo tarpu Lietuva – tik 32,5%.

Lenkai vargsta su infliacija

Nors bendro nacionalinio produkto kūrime privatus sektorius 1997 m. pabaigoje čia sudarė 65%, o Lietuvoje jau beveik 70% (tokius skaičius ką tik pateikė Lenkijos vyriausybės strateginių studijų centras), užsienis į Lenkiją investavo jau 20,6 mlrd. JAV dolerių (panašiai kaip Rusijoje – 20,5 mlrd.

dol.), o Lietuvoje – tik apie 1 mlrd. dolerių (lenkų duomenimis – 0,9 mlrd. dol.). Žinoma, būtina paminėti, jog valstybėje prie Vyslos dešimt kartų daugiau gyventojų – 38 mln.

Tačiau pažaboti infliaciją lietuviams sekasi žymiai geriau negu lenkams. Anot Lietuvos statistikos departamento, Lietuvoje pernai ji siekė 8,4%, o šiemet planuojama vos 6%. Na, o Lenkijoje, pagal jos oficialiąją statistiką, infliacija vis dar gerokai viršija 10% (turėtų būti apie 9,5%), bet kad ir kaip keista, tos pačios vyriausybės Strate-

ginių studijų centras prieštarauja tokiai ministrų kabineto prognozei. Centro nuomone, vidutinė metinė infliacija vis dėlto sieks net 12,5%, o skaičiuojant nuo praėjusių iki šių metų gruodžio ji gali būti 10,5%.

Lenkai daržoves eksportuoja į Lietuvą

Žmonėms, savaime suprantama, svarbiausi ne infliacijos rodikliai, o kainų bei atlyginimų didėjimai. 1996 m. Lenkijos gamybiniam sektoriuje normalus uždarbis už 1 darbo valandą – 2,80 JAV dolerio, o Lietuvoje tik – 0,97 dolerio, 1997 m. šis

(mukelta į 5 psl.)

Didelė Lenkijos dalis yra toje pačioje klimatinėje juostoje kaip Lietuva, tačiau tik iš Lenkijos į Lietuvą, o ne atvirkščiai įvežama daugybė daržovių, vaisių ir mėsos. Nuotr.: prekyba galvijais Alytaus turguje

V. Kapočiaus nuotr.

EUROPOS KOMISIJAI ĮTEIKTA LIETUVOS ATASKAITA

Europos Komisijos pareigūnams rugsėjo 1 d. Briuselyje įteiktas pranešimas apie Lietuvos pažangą siekiant narystės.

Europos komiteto prie Lietuvos Vyriausybės generalinis direktorius Petras Auštrevičius teigia, jog tai pirmoji tokia išsami Lietuvos gyvenimo analizė nuo praėjusių metų liepos 1 iki tos pačios šių metų dienos. Dokumentu pagrindinį tekstą sudaro 130 psl., o jo santrauką – 40 psl. Ataskaitoje konstatuojama, kad Lietuva yra pasirengusi pradėti derybas dėl narystės.

P. Auštrevičiaus tvirtinimu, visose Lietuvos gyvenimo srityse užfiksuota pažanga bei išau-

gusios Lietuvos galimybės vykdyti narystės išipareigojimus. „Tai objektyvi analizė ir neatsižvelgti į ją būtų sunku“, – pažymėjo P. Auštrevičius.

Ši ataskaita bus naudojama Europos Komisijos bendrame pranešime apie šalių kandidačių galimybes pradėti derybas dėl narystės.

Pirmieji peržiūros rezultatai turėtų paaiškėti jau šių metų pabaigoje, o galutiniai – kitų metų vasarą. Po to turėtų prasidėti realios derybos su tomis kandidatėmis, kurių pastangos siekiant narystės Europos Sąjungoje bus įvertintos palankiausiai.

ELTA

VILNIAUS KONFERENCIJA PATVIRTINO GEROS KAIMYNYSTĖS PRINCIPUS

Šių metų Vilniaus konferencijos rengėjai siekia patvirtinti nuostatą, kad integracija į Europos Sąjungą bei NATO ir geriantys su kaimyninėmis valstybėmis yra ne viena kitai prieštaraujančios, o papildančios sąvokos. Konferencija „Euroatlanto integracija – pagrindinis stabilumo aspektas“, kuria pratęsiamos pernykštės Vilniaus konferencijos, subūrusios 12-os valstybių vadovus, tradicijos, vyko rugsėjo 4-5 dienomis.

Renginį pradėjo jo globėjai Lietuvos ir Lenkijos prezidentai Valdas Adamkus ir Aleksandras Kwasniewskis. Politikų susitikimą Vilniaus Rotušėje buvo siekiama paversti diskusijų forumu, todėl nemaža lai-

ko po pranešimų buvo numatyta komentarams ir replikoms.

Konferencijoje dalyvavo ir pranešimus skaitė Europos Komisijos Generalinio direktorato generalinis direktorius Gunther Burghard, NATO generalinio sekretoriaus padėjėjas Klausas Piteris Klaiber, kiti aukšti pareigūnai.

Į konferenciją taip pat buvo pakviesti politikai, ekspertai, verslo atstovai iš 20 valstybių. Tarp jų – JAV ambasadorius NATO Alexander Vershbow, buvęs Vokietijos užsienio reikalų ministras, Bundestago deputatas Hans Dietrich Genscher, Danijos gynybos ministras Hans Haekkerup.

BNS

REFORMUOJAMA MOKESČIŲ SISTEMA

Vyriausybė patvirtino Finansų ministerijos parengtą mokesčių reformos programą. Programoje teigiama, kad svarbiausi reformos uždaviniai – pamažu atsiskaityti įmonės pelno apmokestinimo ir pereiti prie akcininkams išmokėtos pelno dalies apmokestinimo. Vienas svarbiausių reformos tikslų – užtikrinti biudžeto pajamas. To bus siekiama atsisakius pelno mokesčio, o pastarasis bus pakeistas pajamų ir vartojimo mokesčiais. Programoje numatyta pereinamuoju laikotarpiu, iki įsigalios Pajamų mokesčio įstatymas, smulkiam ir vidutiniam verslui taikyti mažesnius pelno mokesčių tarifus. Reformuota mokesčių sistema, kaip numatyta programoje, sudarys pajamų mokesčius, pridėtosios vertės mokesčius, akcizai, nekilnojamojo turto (įskaitant žemę) mokesčius, mokesčius už valstybinius gamtos išteklius, naftos ir dujų išteklių mokesčius, mokesčius už aplinkos teršimą, konsulinis mokes-

tis, rinkliavos, prekyviečių mokesčiai, paveldimo ar dovanojamo turto mokesčiai, valstybinės žemės ir valstybinio vandens fondo vandens telkinių nuomos mokesčiai. Bus pertvarkomas ir gyventojų pajamų apmokestinimas. Pradžioje į apmokestinamas pajamas bus įtrauktos šiuo metu neapmokestinamos pajamos (dividendai, turto vertės padidėjimo pajamos). Vėliau numatyta padidinti neapmokestinamąjį minimumą ir atsiskaityti įvairaus dydžio mokesčio tarifų – nustatyti vienodą 29 procentų tarifą. Skatinant gyventojus kaupti lėšas pensijų fonduose, imti paskolas būstui, bus leidžiami atsisakymai, mažinančius gyventojų apmokestinamas pajamas. Daugelį programoje numatytų nuostatų Finansų ministerija rengiasi įgyvendinti dar šiais metais. Akcizų, Rinkliavų, Kelių fondo bei kitų įstatymų pataisas planuojama parengti 1999-2000 metais.

ELTA

LIETUVAI NEBAISI RUSIJOS KRIZĖ, teigia Prezidentas ir Ministras Pirmininkas

Prezidentas Valdas Adamkus vakar pareiškė, jog yra pasirengęs išklausti konkrečius partijų pasiūlymus, kaip įveikti galimus Rusijos krizės padarinius Lietuvos ekonomikai. „Prezidentas idėmiai seka įvykius Rusijoje. Jis pats ir jo atstovai ne kartą konsultavosi su įvairiais specialistais dėl galimų neigiamų krizės padarinių Lietuvai. V. Adamkus gauna visą su tuo susijusią informaciją, pirmiausia iš Vyriausybės ir Lietuvos ban-

ko“, – pareiškė Prezidento atstovė spaudai. Pasak jos, valstybės vadovas mano, kad valdžios institucijos turi pakankamai resursų sušvelninti galimą Rusijos krizės įtaką. „Mes esame ant tvirtų ekonominių pagrindų“, – anksčiau yra sakęs V. Adamkus. „Lietuvoje nėra krizės požymių, nebent kam nors pavyktų išprovokuoti paniką ir ažiotažą“, – pareiškė Ministras Pirmininkas Gediminas Vagnorius.

LA

Bandoma atstatyti pirmąją Vinco Kudirkos mokyklą

Algis VASKEVIČIUS

Prašoma atstatyti mokyklą

Daugiau kaip du šimtai buvusių Vilkaviškio rajono Paežerių devynmetės mokyklos mokinių pasirašė pageidavimą, kad būtų atstatyta senoji mokykla, kurios pirmuoju mokiniu buvo Vincas Kudirka.

Memorandumu pavadintą raštą jie išsiuntė Vyriausybei, kuri pavedė klausimą spręsti Marijampolės apskrities administracijai. Ši Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui adresuotą prašymą, kad būtų atstatyta senoji mokykla, parašė ir ilgametis V. Kudirkos memorialinės klėtelės Paežeriuose saugotojas Stasys Ankevičius.

Tėvas sūnui įsteigė mokyklą

Gegužės mėnesį sukako 130 metų nuo pirmosios triklasės Paežerių mokyklos įkūrimo. Pirmuoju jos mokiniu ir buvo Vincas Kudirka, kurio tėvas - pasiturintis ūkininkas ir įtakingas valdžios atstovas Motiejus Kudirka pasistengė, kad tokia mokykla atsirastų.

Pirmasis rusiškos trijų klasių mokyklos pastatas, kuriame buvo įsikūrusi ir valsčiaus areštinė, iki mūsų dienų neišliko. Išliko apie 1890-uosius statytas mokyklos namas, unikalus savo karceriu neklusniams mokiniams. Šis namas Paežeriuose dėl šiandienės savo būklės bado praeiviams akis - jis be langų ir durų, apgriuves, sunykęs. Būtent šį pastatą ir norima išsaugoti; jame įkūrus ir praėjusio amžiaus pabaigos mokyklos, ir šviesių šio krašto žmonių atminimo muziejų. Ekspонатų netrūktų, nes senojoje V. Kudirkos klėtelėje jie netelpa, dūla palėpėje.

Mokykla paversta sandėliu

Ši mokykla garsi ne tik pirmuoju savo mokiniu Vincu Kudirka - joje mokėsi ir "Varpo" leidinio krikštatėvis Juozas Kaukas, laikraščiu paaukojęs savo žmonos kraitį - 2 tūkstančius aukso rublių. Mokyklą baigė ir realistinės lietuvių literatūros pradininkas Antanas Kriščiukaitis-Aišbė, ir trys broliai Rimšos, iš kurių žinomiausias - medalių kūrėjas, skulptorius Petras Rimša. Mokykloje mokėsi ir rašytojai Kostas Šeštokas-Margeris, Antanas Petrika, kūrė Jungtinės Amerikos Valstijose.

Pastarojo rūpesčiu Paežeriuose ir buvo įkurta V. Kudirkos klėtelė, kuriai iki šiol vadovauja jau 93-ęjų sulaukęs buvęs mokytojas S. Ankevičius.

Statyti naują - daug pigiau

Dvidešimt šešerius metus Paežerių mokykloje direktoriavęs Vytautas Grinius sakė, kad senoji mokykla veikė iki 1980 metų, vėliau joje buvo įkurti sandėliai, galiausiai pastatas ištuštėjo ir ėmė nykti, jį niokojo ir aplinkiniai gyventojai.

1967-aisiais Paežeriuose buvo pastatyta nauja mokykla, o senąją apie 1990 metus turėta planų atstatyti, tačiau keitėsi valdžios, pinigai, ir visi planai liko tik popieriuose. Vilkaviškio švietimo skyriaus balanse esanti mokykla įvertinta 13,5 tūkst. litų, nors apie 90 procentų medienos pažeista, nėra dalies grindų, sienose žiojėja plyšiai.

Specialistų nuomone, restauruoti ir atstatyti senąją mokyklą kainuotų daug brangiau negu pastatyti naują: rekonstrukcija kainuotų apie 800 tūkst. litų, o nauja statyba - iki 300 tūkst.

Prašoma 60 tūkstančių litų

Šių metų pabaigoje sukaks jau šimtas metų nuo Lietuvos himno - V. Kudirkos "Tautiškos giesmės" sukūrimo ir paskelbimo "Varpe". Paskutinę šių metų dieną bus minimos 140-osios V. Kudirkos gimimo, kitų metų lapkritį - 100-osios mirties metinės.

Gegužės mėnesį Seimas sudarė jubiliejinį renginių komisiją, vadovaujamą V. Landsbergio. Marijampolės apskrities viršininko administracija ta proga paprašė komisijos skirti 190 tūkstančių litų, iš kurių Paežerių mokyklos pastatui prašoma 60 tūkstančių litų.

Akivaizdu, jog su tokia pinigų suma mokyklos atstatyti tikrai nepavyks.

Galima įsigyti ir sodybą

V. Grinius užsiminė, kad dabartiniai V. Kudirkos gimtosios sodybos, esančios visai netoli senosios mokyklos, savininkai norėtų ją parduoti. Nors autentiška išlikusi tik klėtelė, vėliau pastatyta erdviame sodybos name, jį įsigijus, taip pat būtų galima įkurti muziejų.

Jono Basanavičiaus gimtinės Ožkabalių kaime, kur apsigyveno jauna konkursą laimėjusi Klimų šeima, pavyzdys rodo, kad tokia sodyba gausiai lankoma, išsprendžia jos priežiūros ir apsaugos klausimai.

"Turime žinomų daktarų, bet Vincas Kudirka yra vienas vienintelis, ir vien dėl to reikėtų gelbėti senąją mokyklą, kurios pirmuoju mokiniu jis buvo", - sakė V. Grinius, tikėdamasis, kad Vinco Kudirkos metais mokyklą pavyks išgelbėti. LR

"Žurnalistų žinios" laikraščio Vilniuje redaktorė Aurelija Liauškienė

Ed. Šulaičio nuotr.

Namotyros mokslui - 50

Julius Norkevičius

Namotyra. JAV gyvenantis lietuvis mokslininkas Jurgis Gimbutas šitaip pavadino Lietuvos senųjų gyvenviečių medinių pastatų architektūros konstrukcijos sandaros, jų puošybos elementų bei kitus šio pobūdžio tyrimus. Jis pirmasis iš lietuvių tyrinėtojų ėmėsi metodškai, visapusiškai ir išsamiai tyrinėti mūsų kaimų, miestelių pastatus.

Todėl dr. Jurgis Gimbutas pelnytai laikomas lietuviškos namotyros pradininku, pirmasis šiais klausimais sukaupė medžiagą apibendrinio ir 1948 m. Štutgarto aukštojoje technikos mokyklos Statybos istorijos katedroje sėkmingai apgynė daktaro disertaciją. Tų pačių metų liepos 28 d. jam išduotas daktaro diplomai. Taigi šiame galime pažymėti gražų pirmosios lietuviškos disertacijos namotyros klausimais 50-mečio sukaktį.

ros klausimais 50-mečio sukaktį.

Jurgis Gimbutas disertaciją Vokietijoje išleido atskira knyga. Joje mūsų krašto kaimo gyvenamųjų ir ūkinių pastatų stogų konstrukcijos, jų pavidalai, naudotos medžiagos, dengimo būdai, puošybos elementai. Išsamiai aptarti pastatų planai, jų sienų konstrukcinės sandaros. Čia daug fotografijų, brėžinių, techninių parametrų.

Knyga - disertaciją gana teigiamai vertino to meto garsūs Europos etnologai, architektai, statybų inžinieriai.

Dr. Jurgio Gimbuto 80-mečio proga Vilniaus Gedimino technikos universiteto Statybos mokslo muziejus parengė teminę parodą, kurioje atsispindi jo gyvenimas, mokslinė, visuomeninė veikla.

Užupis - Monmartras: susigiminiavimo projektas

Šio projekto idėja gyvuoja jau gana seniai. Nuo 1995 metų, kai per "Vilniaus Dienas 95" buvo surengta "atvirų dirbtuvių durų" akcija, bendradarbiavimas tarp Vilniaus Užupio ir Paryžiaus Monmartro tęsiasi. Dabar buvo vykdomi keli dideli projektai, kurių vienas - dalyvavimas "Vilniaus Dienose 98".

Monmartras - tipiškas kaimelis, kurį per metus aplanko milijonai turistų, tai viena lankomiausių vietų pasaulyje, garsi savo menine atmosfera ir kūrėjais.

Užupis - vienas seniausių Vilniaus kvartalų, minimas jau XV a. Čia kūrė, gyveno ir lankėsi daug žymių dailininkų, poetų, aktorių. O. Milašius sakydavo, jog Užupyje jis randa Prancūzijos šviesą. Užupis - tai maža respublika, kovojanti už savo griežtą atgaivinimą. Dauguma ten vykstančių meninių renginių formuoja ir palaiko šios jaunos bei kūrybingos "respublikos" dviasią.

Užupio kaip Vilniaus Monmartro įteisinimas prisidėtų prie Vilniaus senamiesčio garsinimo ir paveldo problemų sprendimo. Taip pat šis projektas padės paskleisti Užupio, kurio panašumas į Monmartą akivaizdus, legendą ir taip pritraukti turistus bei investitorius.

Per "Vilniaus Dienas 98" buvo įgyvendintos kai kurios dviųjų geografiškai tolimų, tačiau idėjiškai bendrų kvartalų susigiminiavimo idėjos. Šių kvartalų broliško ir kultūrinio ryšių atnaujinimui numatomas memorialinės lentos atidengimas.

LDDP Konstituciniam Teismui apskųs Švietimo įstatymą

LDDP atstovaujantys parlamentaram Konstituciniam Teismui apskųs Švietimo įstatymo nuostatas, leidžiančias bendrojo lavinimo mokyklų steigėjoms būti religinėms bendruomenėms. Tai patvirtino Justinas Karosas ir Irena Šiaulienė. Opozicinės partijos nuomone, bažnytinių mokyklų steigimas prieštarauja Konstitucijai, antra vertus, tokios mokyklos turi nepagrįstą privilegiją, o tai, J. Karoso žodžiais, "gimdys nesveiką situaciją mokyklose".

Pripažinę, jog apskritai Lietuvos mokyklų situacija geresnė nei prieš penkerius metus, pedagoginius laipsnius turintys J. Karosas ir I. Šiaulienė vardijo švietimo problemas, apie kurias "valdžios žmonės šneka nenoriai". Viena pagrindinių negeorovių, parlamentarų nuomone,

V. Adamkus - prieš medžiotojų privilegijas

Prezidentas Valdas Adamkus nepateisina reprezentacinių medžioklės plotų išlaikymo ir ragina jų iš viso atsisakyti.

"Aš jau kurį laiką galvoju - kaip gali pareigūnai turėti išskirtines teises į linksmybes, kaip kokie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kunigaikščiai", - sakė V. Adamkus.

Pats nemedžiojantis šalies vadovas mano, kad šią aistrą turintys Lietuvos pareigūnai, kaip ir visi žmonės, gali susimokėti urėdijoms. Dabar teisę nemokamai medžioti trijuose valstybės reprezentaciniuose miškuose turi valdžios vyrai ir moterys iš Seimo, Prezidentūros ir Vyriausybės rūmų, diplomatinio korpuso Lietuvoje atstovai bei jų aukšto rango užsienio svečiai.

Trijų reprezentacinių miškų - Panevėžio, Marijampolės ir Kaišiadorių rajonuose išlaikymo sąmata dar nepatvirtinta, bet, urėdų skaičiavimu, tam

metams reikėtų maždaug pusės milijono litų. Pinigus numatyta skirti iš lėšų, uždirbamų parduodant teisę medžioti komerciniuose Lietuvos medžioklės plotuose.

"Reprezentaciniai plotai turi būti prilyginti komerciniams ir prieinami visiems, kurie pasiryžę susimokėti už medžioklę", - mano V. Adamkus. Jis nesutinka su neseniai Vyriausybės priimtu nutarimu dėl reprezentacinių plotų naudojimo, pagal kurį tik jis arba aplinkos ministras gali duoti pavedimą organizuoti medžioklę išskirtiniuose plotuose.

"Nemanau, kad Prezidentas gali turėti čia kokių nors privilegijų ir pareigų", - sakė V. Adamkus. Jis pripažino niekada nesigilinęs į medžioklės vingrybes, o apie jam deleguotas teises sužinojęs tik iš spaudos. "Aš jų tikrai atsisakysiu", - žadėjo Lietuvos Prezidentas. BNS

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomoti namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunos šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiektis su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Sinisbury, CT 06070. E-mail: sigecycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYER FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmdieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezy, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klausite informaciją

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENITĖ VIETA -
GAUSI PARODŲ SALE -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Rudeniop... Automagistrālė Vilnius - Kaunas

V. Kapočiaus nuotr.

(mukelta į 5 psl.)

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Laisvė ir tvarka

Laisvė ir tvarka yra dvi mūsų gyvenimo priešybės, ir todėl savaime lenkia į kraštutinumus. Laisvėje stiprėja nusiteikimas nesilaikyti tvarkos, o tvarkoje kietėja siekimas užslopinti laisvę. Pirmuoju kraštutinumu nuėjus iki galo, atsiduriama suirutėje: ją gimdo laisvė be tvarkos. Antru keliu patraukus, lengvai atsirandama smurte: jį sudaro tvarka be laisvės.

Tačiau mūsų laimei gyvenimo priešybės nėra tas pats, kas prieštaros, kontradikcijos. Šios neturi bendros plotmės, ir todėl nėra sutaikomos, kaip tiesa ir melas; kas renkasi vieną, paneigia kitą. Priešybės turi kai ką bendro, todėl ne tikrai gali būti derinamos, bet ir privalu jas derinti, kad viena antrą papildytų arba apribotų, kaip laisvė ir tvarka. Jų derinys išveda mus nuosaikiu vidurio keliui: laisvė tvarkoje.

Laisvė be tvarkos, kaip išdava pirmojo kraštutinumo, kada nueinama neribotos laisvės keliu, yra beprotybė, tačiau nėra gyvenime nerealaus dalykas. Yra žmonių, kurie tiki neribota laisve, ir jos siekia manydami, kad jie gali gyventi ir elgtis, kaip jiems patinka. Tą savo nusistatymą dažnai dengia asmens neliečiamybe ir sąžinės laisvė, bet iš tikrųjų yra žmonės, paliešti klaidos ir apgrubę savo sąžinėje – nepaiso nė moralinės tvarkos dėl savo naudos ir savo geismų.

Valstybiniam gyvenime šioji laisvė be tvarkos yra neįmanoma. Jokia bendruomenė dar neišsilaikė anarchija ar chaosu. Kai prasideda pakrikimas, ateina tvarka be laisvės.

Tvarka be laisvės, kaip pasėka antrojo kraštutinumo, kuriuo viešajame gyvenime siekiama „sutvarkyti“ ne tikrai privatų žmonių gyvenimą, bet ir jų galvojimą, yra žmonių pabaisa. Ji neturėtų rasti vietos žmonių bendruomenėje, bet kaip tik joje išauga.

Bendruomenei reikia tvarkos ir valdžios. Tuo tarpu jokia valdžia nėra visai apsaugota nuo pagundos savo laisvę paversti įrankiu kitų laisvę užgniaužti. Tas pats grubus egoizmas, kuris privačiame gyvenime pasireiškia siekimu laisvės be tvarkos, visuomeniniame gyvenime išvirsta į tvarką be laisvės.

Mūsų laikų diktatūros, ypač sovietinė, tvarka be laisvės buvo atvedusios iki pasibaisėtinų vergijos. Bet tai neatsirado tikrai su bolševikine revoliucija. Tą pabaisa išaugo iš žmonių masės, minios, kurioje sutirpo savaranki žmogiškoji asmenybė, nesugebėjusi jau išlaikyti pusiausvyros tarp laisvės ir tvarkos.

Laisvė tvarkoje, kaip tų dviejų priešybių derinys, yra ir paliks visuomeninio gyvenimo idealu: tobulu asmeninių ir socialinių reikalų derinių laisvėje ir tvarkoje.

Laisvės siekti ir laisvėje gyventi mums yra įgimta. Kaip negalime suprasti žmogaus neprotingo, taip lygiai negalime suprasti nė žmogaus nelaisvo. Bet protingas žmogus nusimano, kad jo laisvė nėra neribota: jis palenktas įstatymų tvarkai ir pareigai kitiems tą laisvę pripažinti. Įstatymai reikalauja tvarkos laisvėje, o socialinis teisingumas – laisvės tvarkoje. Kad ji nepasidarytų kitam prievarta.

Amerikos laisvė tvarkoje pabrėžiama ypatinga savaite, rugsėjo 17-23 dienomis, skiriama prisiminti JAV konstitucijai ir pilietybei. Jei pilietybė duoda teisę naudotis visomis šio krašto laisvėmis, tai konstitucija primena, kad tos laisvės yra ribojamos pagrindinių šio krašto įstatymų.

Lietuvių animatorius kuria reklamą W. Disney kompanijai

Garsus animatorius Ilja Bereznickas, anksčiau gyvenęs ir dirbęs Lietuvoje, šiuo metu vis daugiau laiko praleidžia užsienyje, kurdamas animacinę reklamą

Sonata Žalneravičiūtė

Ar dažnai apsilankote Lietuvoje?

Gana dažnai, nors kiekvieną kartą sugrįžus, atrodo, kad niekur nebuvau išvažiavęs. Ir ne todėl, kad niekas nesikeičia, bet neprarandi ryšio su aplinkiniais.

Gaunate užsakymų iš užsienio, kas Jus kviečia dirbti?

Užsakymų būna įvairių. Kiekvieną pasiūlymą apmąstau, kiek jis įdomus ir ar įmanoma jį įgyvendinti. Pirmas realus pasiūlymas buvo norvegų, ir iki šiol su jais bendradarbiauju. Iš pradžių kūrėme reklamą, vėliau – Žiemos olimpiinių žaidynių (1993 m.) apipavidalinimo projektą.

Ar reklamą kūriate vien animacijos būdu?

Taip, nors kartais tenka ir su videokamera dirbti. Bet nesu didelis kameros žinovas, nesimu to daryti. Tiesa, buvau sukūręs kelis dokumentinius filmus su mėgėjiška videokamera. Vienas jų apie dailininkę Ester Lurje, kuri Kauno gete trejus metus kalėdama piešė. Ji buvusi teatro dailininkė, dar prieš karą dalyvavo pirmoje moterų parodoje Lietuvoje. Jos darbai kabo ne tik Vilniuje, Žydų muziejuje, bet ir viename Washingtono muziejų.

Ar norėtumėte sukurti kino filmą?

Manau, kad kiekvienas norėtų sukurti filmą, kuriuo ne tik save įamžintų, bet sukurtų savo prisiminimų istoriją. Kinas – tik dar viena raiškos priemonė, svarbu žinoti ne kaip, bet ką nori pasakyti. Kinas ir animacija turi daug bendrumų.

Ar Lietuvoje animacinius filmus kūrėte pagal savo scenarijus?

Dažniausiai. Man yra padėjęs Pranas Morkus, jis rašė scenarijus ir vaidybiniams filmams. Tačiau animacijos scenarijus yra kitoks. Reikia mąstyti vaizdais, ne žodžiais. Animacijoje niekada nebuvo profesionalių scenaristų. Be to, nėra geros vaikiškos literatūros. Pavyzdžiui, švedai turi Astret Lindgren. Teko

sukurti pilno metražo filmą pagal vieno garsaus pasaulyje esų rašytojo kūrinį. Animacijoje reikalinga tokie herojai, kuriuos pamėgtų vaikai.

Kur Jūs filmukai buvo rodomi?

Nuolat dalyvauju įvairiuose festivaliuose. Esu laimėjęs kelias pirmąsias vietas. Portugalijoje už filmą „Baubas“, kuris Lietuvoje labiausiai žinomas. Vaikai šio filmo personažą geriausiai išidėmėjo, netgi jį cituoja. Tai ilgiausiai „gyvenęs“ filmas. Kitas darbas „Bermudų žiedas“ prizą gavo Ispanijoje. Festivalių pasaulyje labai daug. Nebuvo galimybės dalyvauti prestižiniame festivalyje. Buvau nuvažiavęs į vieną Prancūzijoje, kuriame susirenka patys stipriausi animatoriai. Kilo daug minčių, norėjusi sukurti filmą, tačiau kūrybai anksčiau buvo geresnės sąlygos. Mums net užsieniečiai pavydėdavo, kadangi valstybė finansuodavo filmus. Dabar, aišku, visa kita finansinė struktūra, daug mažiau skiriama pinigų animacijai. Nors, kita vertus, yra daugiau galimybių dirbti kitur, pasaulis pasidaro platesnis. Dalyvaujant festivaliuose buvo tarsi galimybė pabėgti iš uždaro rato. Pradedu abejoti, gal aš nesutvertas kurti animacinį meną. Pavyzdžiui, dabar man patinka daryti reklamas.

Kam Jūs esate kūrę reklamas?

Gyvendamas New Yorke kuriu reklamas daug kam, iš to ir gyvenu. Kartu su draugu esam darę reklamas labai senoms kompanijoms, viena jų – Walt Disney. Ši kompanija yra nupirkusi televizijos kanalą New Yorke. Kiekvieną sekmadienio rytą rodoma laida vaikams, į kurią įsiterpia septyni penkiolikos sekundžių reklaminių interpai. Kelis jų padariau aš. Gilios minties, aišku, juose neišvystys, Yra atitinkama reklamos stiliatika, lakoniška raiška vaizdu. Kūriau ir Lietuvoje reklamą, skirtą energetinėms problemoms spręsti.

Ką šiuo metu kūrėte animacijoje?

Ilja Bereznickas

R. Šuikos nuotr.

Noriu pabaigti Kino studijoje seniai pradėtą darbą „Senelis ir senelė“. Tai būtų septynių minučių filmas. Kur jis bus rodomas, neišsivaizduoju, nes lietuviški televizijos kanalai pasitenkina amerikietiška produkcija. Visas pasaulis tuos filmus žiūri, ir visi patenkinti. Norint, kad lietuvių animacija būtų rodoma, reikia, kad ji būtų nuolat kuriama, kad ją pirktų televizijos. Mano vieną filmą „Svajuko dramblionės“ nupirko televizija, o man sumokėjo 200 litų. Gyventi iš to neįmanoma. Šis filmas, beje, sukurtas mano studijoje.

Jūs turite studiją?

Taip. Ji vadinasi „Iljos Bereznicko animacijos studija“. Joje dirbu vienas. Tačiau labiau man patinka dirbti tarp žmonių, kai yra aktorų, dailininkų. Teko dirbti Norvegijoje, didelėje studijoje, kur vadovavau penkiasdešimčiai žmonių iš viso pasaulio. Tai buvo gera patirtis.

Ar Jums tenka dirbti su kompiuteriu?

Gyvenimas privertė. Žinau kelias programas, kurios man

reikalingos iliustruojant knygu-tes Amerikoje.

Iš kur dabar grįžote ir ar ilgam?

Aš gyvenu New Yorke, Manhattane. Tačiau ilgiausiai, nevažiudamas ten gyvenau apie metus. Man sunku vienoje vietoje išbūti. Metus gyvenau Norvegijoje. Po to vėl grįžau į Ameriką, paskui į Lietuvą... Čia žadu pabūti porą mėnesių, o po to vėl sugrįšiu į Ameriką, jei Lietuvoje nebus kokių pasiūlymų. Reikia pačiam susirasti užsakymų. Lietuvoje man patogų dirbti, pažįstu daug žmonių ir mane daug kas pažįsta. Užsienyje žmonių santykiai labiau komerciniai. Konkurencija Amerikoje labai didelė. Visą laiką jauti tą „karštą kvapą“ už nugaros. Tačiau tokia įtampa verčia žmogų tobulėti, ieškoti naujų formų. Pavyzdžiui, pradėjau dirbti tekstilės srityje, sukūriau eskizų rankšluosčiams. Nori valgyti, tai dirbi įvairius darbus. LA

DARBININKO
prenumerata
priimama
Tel. (718) 827-1351

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 7

Buvusios vokiečių gimnazijos patalpose mes glaudėmės visai neilgai. Po kelių savičių mus be jokių ceremonijų tiesiog išmetė į gatvę amerikiečių kariškiai. Kariuomenė tuomet jautėsi absoliuti okupuotos zonos šeimininkė, o JAV armijoje buvo visokių žmonių – pasitaikydavo ir tokių, kuriems Amerikos valdžia geriau nebūtų leidusi užsivilkti karinių uniformų, nes jie neturėjo menkiausio supratimo, kas yra žmoniškumas. Tikriausiai vokiečiai, nenorėję, kad mes mokytumės jų gimnazijos pastate, gal ką ir kyštelėjo į kišenę antpečius nešiojusiems keliems tipams, įkalbėjo juos mus iškraustyti.

Lietuvių kunigai greitai susitarė su to krašto vyskupu, ir mūsų mokykla persikėlė į patalpas Rebendorfo vienuolyne, kuriame karo metais veikė vokiečių kunigų seminarija. Tai buvo aukšta tvora aptvertas pastatų kompleksas su bažnyčia centre, esantis beveik plyname lauke už poros kilometrų nuo Eichštato. Mums paskyrė gana niūrų namą grotuotais langais, matyt, kažkada tarnavusių savotišku kalėjimu vienuoliams drausminti. Jame atsirado vietos ir gimnazistų bendrabučiui. Tad ir gyvenome, ir mokėmės po tuo pačiu stogu.

Vyresniųjų klasių mergaičių kambarys buvo didelis kaip sporto salė, tačiau labai švarus ir tvarkingas. Jame miegodavo beveik penkios dešimtys panelių, bet vienaaukštė lovos. Mūsų berniukų kambaryje naktį galėjai neką mažiau galvų suskaičiuoti ir dar

sugulti mums tekdavo dviem aukštais. Mokyklinių suolų nebuvo, tad per pamokas sėdėdavome iš bažnyčios atneštuose kluptuose. Ant labai siauros jų lentos, kuri tarnaudavo tikintiesiems tik rankoms per pamaldas atremti, išigudrinome ir sąsiuvinius pasidėti, ir net visai dailiai rašyti.

Rebendorfo vienuolyne prisiglaudė ne vien moksleiviai. Čia kituose pastatuose įsikūrė ir gana didelė karo pabėgėlių iš Baltijos šalių stovykla. Lietuvių buvo daugiausia. Vienuolyno miestelis tapo mažąja Lietuva, kuriame prabėgo vieneri mūsų jaunystės metai.

1946-ųjų birželio pradžioje baigiau gimnaziją. Mes buvome pirmoji ir pati didžiausia lietuvių išeivių abiturientų laida Vokietijoje. Vėliau nei mūsų, nei kelios kitos lietuvių stovyklose įsikūrusios gimnazijos neišleido tokio gausaus jaunimo būrio.

Mūsų laida – net penkiasdešimt penki abiturientai. Nepaisant labai skurdžių pokario metų sąlygų, stengėmės laikytis senųjų tradicijų: šventėme šimtadienį, vėliau – išleistuves. Nors jokio pokylio ir negalėjome suruošti, tačiau parengėme vaidinimą ir parodėme lietuvių stovyklai. Atestatų įteikimo atėjo pasižiūrėti visi Rebendorfe įsikūrę mūsų tautiečiai.

Atšventėme išleistuves ir tuoj išsisklaidėme po visą Vokietiją. Dalis mano klasės draugų net išvyko iš amerikiečių zonos: vieni atsidūrė prancūzų, kiti – anglų valdomoje teritorijoje. Mūsų atestatai buvo pripažinti oficialiais vidurinio mokslo baigimo dokumentais, todėl galėjome stoti į Vokietijos universitetus. Keli klasės draugai pasirinko Hamburgą, Štutgartą, Karlsrūhės universitetus. Aš pasilikau Bavarijoje: iš Eichštato išvykau į Miuncheną ir įstojau į Maksimilijano universitetą. Nusprendžiau studijuoti Gamtos biologijos fakultete, o ateityje tikėjau baigti medicinos mokslus. Mat supratau, kad ankstesnioji svajonė tapti profesionaliu žurnalistu Vokietijoje buvo visiškai nereali.

Miuncheno universitete pradėjau mokytis anglų kalbos. Mano pirmoji mokytoja buvo vokiečių profesorė, kalbėjusi angliškai ne-

blogai, tačiau jos tarsenoje jautėsi ryškus specifinis vokiškas akcentas. Tai persidavė ir man. Ilgainiui aš gerai išmokau anglų kalbą, bet vis dėlto kai kurie amerikiečiai sako, kad net ir šiandien mano tarsenoje jaučiamas šioks toks vokiškas akcentas. Beje, gyvenant Amerikoje, ypač iš pradžių, tai man gerokai kliudė. Pradėjus kalbėti, tuoj pat kas nors paklausdavo: „Jūs vokiečiai?“ Tai man įvarė savotišką kompleksą ir neretai pasitaikydavo, kad dėl savo akcento būdavau linkęs geriau patylėti ir neišsakyti savo nuomonės net kai viduje visas virdavau.

Šios baimės atsikračiau tik 1963 metų vasario 16-ąją JAV prezidento John Kennedy kabinete, kuomet jis, priimdamas Amerikos lietuvių delegaciją, man pasakė: „Jaunuoli, man patinka jūsų akcentas“. Pamaniau, kad jeigu jau pirmajam šios šalies asmeniui neužkliūva mano tarsena, tai juo labiau nėra ko varžytis bendraujant su kitais žmonėmis. Beje, tai nėra retenybė Amerikoje. Antai, net tokio garsaus politiko kaip H. Kissinger tarsenai būdingas ryškus žydiškai vokiškas akcentas.

VILTYŠ SUGRĮŽTI

Vokietijoje pradėjęs siekti aukštojo mokslo, kaip ir kiti lietuviai vyliausi, kad po kurio laiko galėsiu grįžti į tėvynę ir diplomą įsigysiu jau Lietuvoje. Gyvenimo sąlygos Miunchene buvo labai nelengvos. Kortelių maistui tada jau mums nedalydavo – jas gaudavome tik tol, kol vyko karas. Pabėgėlius amerikiečių zonoje maitindavo JAV armija ir tarptautinės organizacijos. Stovyklose gyvenančios moterys milžiniškuose katiluose pakaitomis virdavo sriubą – beveik vandenėlį, kuriame plaukiodavo kiek daugiau daržovių ir labai retas mėsos gabaliukas. Bet jau ėjo antrieji pokario metai, ir nemaža dalis lietuvių, ypač gyvenusių šeimomis, nesimaitindavo tose labdaros virtuvėse. Mat vieni turėjo daiktų, ku-

(nukelta į 4 psl.)

■ Britanijos užsienio reikalų sekretorius Robin Cook pasirašė NATO plėtros ratifikacijos dokumentus, kuriuose Britanija reikią oficialų pritarimą Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos įstojimui į Aliansą. Apie tai pranešė Britanijos ambasada Varšuvoje.

■ Suomijos technikos ir statybinių medžiagų įmonė "Partek" išplatino pareiškimą, kuriame sakoma, kad įmonė padidino savo akcijų dalį Estijos kompanijoje "Rakke Lubjatehase AS", kuri gamina neigesintas kalkes, nuo 40 iki 100 procentų. Sendorio vertės "Partek" neatskleidė. "Rakke Lubjatehase AS" savo produkciją - neigesintas kalkes ir klintis - parduoda Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Rusijos rinkose. "Statybinių medžiagų pramonė yra svarbi ir besiplečianti sritis, kadangi statybų apimtys Baltijos regione didėja. Pagal mūsų strategiją, mes aktyviname savo veiklą Baltijos valstybių rinkose, ypatingai Sankt Peterburge ir Lenkijoje. Naujų galimybių plėstis yra ir Lietuvos, bei Latvijos rinkose", teigiama "Partek" pareiškime.

■ Baltarusijoje oficialiai įteisinga organizacija "Visos Baltarusijos kazokų susivienijimas" ir jos narių karinė atributika. Apie tai BELTAI pranešė susivienijimo vadovai.

■ Teisėjas iš Kanados Latvijos Valmieros mieste, esančiame maždaug už 100 kilometrų nuo sostinės Rygos, pradėjo nagrinėti liudytojų parodymus apie tai, ar natūralizacijos būdu Kanados pilietybę gavęs Eduard Podins nusiėpė savo praeitį ir nepasakė, jog Antrojo pasaulinio karo metais tarnavo sargybinių nacių karo belaisvių stovykloje Valmieroje. Apie tai paskelbė Latvijos žiniasklaida, praneša AFP-ELTA. 80 metų E. Podins, gyvenantis Britų Kolumbijos provincijoje, neigia Kanados teisingumo departamento iškeltus kaltinimus esą jis nuo 1941 iki 1943 metų dirbo sargybinių nacių Valmieros karo belaisvių stovykloje, kur prieš sušaudymą buvo laikomi žydai, čigonai, rusai ir latviai.

Chicagos lietuvių radijas – tiltas tarp Amerikos ir Lietuvos

Arvydas Jockus

1967-1978 metais Chicagoje veikė vienintelė visame laisvame pasaulyje lietuviška televizijos stotis. Jos kūrėjas Chicagos lietuviams gerai žinomas žmogus Anatolijus Šlutas. Dabar jau trisdešimt metų jis veda Amerikos lietuvių radijo Chicagoje laidas.

duonai Šlutas užsidirbdavo dalydamas reklaminius klipukus. Iš tos pačios lenkų studijos dabar transliuojamos ir lietuvių radijo laidos.

Iš Lietuvos Anatolijus Šlutas

nėdamas po Lietuvą Šlutas labiausiai žavėjosi pienėm žydinčiais laukais, paskui baisiausiai sutriko, sužinojęs, kad piėnės žydi tik nedirbamose žemėse.

Chicagoje lietuvių daugėja. Anot Šluto, vien Chicago apylinkėse dabar gyvena apie 16 ar 20 tūkstančių naujai

atvykusių lietuvių. Save laikantys politiniais pabėgėliais pokario išeiviai juos kiek iš aukšto vadina ekonominiais bėgliais. "Pradžioje jiems, aišku, yra labai sunku, - pasakojo Šlutas. - Vieni labai sunkiai duoną užsidirba, kiti jau prasiverčia. Vienas kitas ir namus nusipirko. Vyrukai daugiausia dirba prie statybos. Nemažai yra taksistų. Moterys, su labai mažom išimtim, prižiūri ligonius seneliukus, vaikus. Uždirba gerai - po 60-70 dolerių per dieną. Kai kurios dirba kaip kalėjime be poilsio dienų, užtat uždirba apie 500 dolerių per savaitę. Labai daug lietuvių gyvena nelegaliai".

Šlutas dabar pagrindines pajamas gauna

Anatolijus Šlutas Vilniaus senamiestyje

išvažiavo keturiolikos metų. Vokietijoje baigė gimnaziją, po to emigravo į Ameriką. Dabar Lietuvoje lankėsi pirmą kartą po 54 metų pertraukos. "12 metų televizijoje kiek sugebėjau variau antikomunistinę propagandą, todėl bijojau ir nė negalvoju važiuoti į Lietuvą, - pasakojo Šlutas. - Juolab kad iš tėvynės grįžę žmonės pasakojo, kaip čia visus seka KGB, viešbutyje per mikrofonus klausosi pokalbių. Maniau, kokiems velniam man sunkiai uždirbtus pinigus leisti, jei negalėsiu laisvai kojos žengti. Paskui Amerikoje buvo ekonominė krizė. Taip ir praėjo laikas".

Pirmas įspūdis Lietuvoje Šluti buvęs ne koks. Pasakojo, kad leidžiantis lėktuvu pamatęs labai niūrų vaizdą - sulūžusios bakūžės, nualinta viskas. "Bet po to, sako, apsižiūrėjau - laukai dirbami, Vilnius restauruojamas, daug griuvėsių, bet griuvėsių daug ir Chicagoje, žmonės malonūs, kultūrinis gyvenimas - aukščiausio lygio, - kur nepasiseku ten susižaviu". Važi-

vertėjudamas teismuose. Darbo netruksta, nes naujieji lietuvių emigrantai padaro nemažai nusikaltimų. Anot Šluto, dau-

giausia tai smulkios vagystės, girtavimas ir eismo pažeidimai. Per pusę metų buvusios 9 skyrybos. Skiriasi dažniausiai lietuvaits, ištekęjusios už vietinių seneliukų, bet būna, kad skiriasi ir atvažiavusios poros. Kartais lietuviai vyrai muša žmonas, o buvo atvejais, kad ir žmona primušė lietuvių vyrą.

Auksinės kiaulės ir barakudos

Naujuosius lietuvių emigrantus pokario išeivija sutinka su panašiu nepasitikėjimu, su kuriu juos sutiko lietuvių senbuviai, vadinamieji "grynorkos". "Atvykę iškart pajutome tarp savęs ir jų tam tikrą sieną, - sakė Šlutas, - toleravom viens kitą, bet niekad nebuvo jokios meilės tarp tų dviejų grupių. Beveik panašiai yra ir dabar. Naujai atvykusieji grupuojasi į savo

kampelį, mes kažkaip skersai žiūrim į juos, negražiais žodžiais kartais pasikeičiam. Merginas, kurios vilioja mūsų vyrus, moterys vadina "barakudomis", tos atsilygina "auksinėm kiaulėm". Šiokia tokia įtampa yra. Išeivija keičiasi. Prieš penkerius metus į lietuvišką koncertą susirinkdavo beveik visi pažįstami, dabar kokių dviejų trečdalių veidų nebėgali pažinti. Mes šiek tiek pykstam ant naujųjų, kad jie neužtektinai prisideda prie lietuviško gyvenimo. Klasikinis pavzdys - 35 metus išsilaikiusi Chicagos lietuvių opera. Vargsta baisiausiai tas mūsų choras be jokio atlyginimo. Kviečia naujuosius, o jų pirmas klausimas - kiek mokėsit? Karitatyvinio darbo nematom. Bet tai ir logiška, jiems pirmiausia reikia išsikurti".

Henriko Ibseno seminaras Panevėžyje

Silvestras Gaižiūnas

Šiomet sukanka 170 metų, kai Norvegijoje, Skieno mieste, gimė vienas didžiausių XIX a. dramaturgų Henrikas Ibsenas. Nuo 1992 m. H. Ibseno kūrybos seminarai vyksta Panevėžyje, Baltoskandijos akademijoje. Seminarai jau yra patraukę ne tik Lietuvos teatrologų, teatrologų, literatūrologų, bet ir skandinavų kolegų (pvz., H. Ibseno studijų centro) dėmesį. Didžio-

jo dramaturgo kūryba ne kartą aptartą plačiame kultūriniame kontekste dalyvaujant Lietuvos, Latvijos, Rusijos, Vokietijos ir Norvegijos mokslininkams.

1998 m. birželio 11 d. 11 val. Baltoskandijos akademija pakvietė į septintąjį tarptautinį Henriko Ibseno kūrybos seminarą. Šiometinio seminaro tema

(nukelta į 7 psl.)

Vilniaus senamiestyje

V. Kapočiaus nuotr.

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 7

(atkelta iš 3 psl.)

riuos galėjo parduoti, kiti kur nors įsidarbindavo.

Man nuolat tekdavo ragauti to labdaros vandenėlio, nes gyvenau vienas, o stipendijų studentams niekas nemokėjo. Tiesa, mus pradėjo šelpti Amerikos lietuviai. Jų organizacijos atsiųsdavo maisto, drabužių ir tai padėjo šiaip taip pragyventi. Labai daug pagelbėjo Bendras Amerikos lietuvių fondas (BALF'as), kurio atstovai ėmė dirbti visuose didžiuosiuose Vokietijos miestuose. Rėmė mus ir Tarptautinė pabėgėlių organizacija (IRO), globojusi visų tautybių asmenis.

Vis dėlto, metus pasimokęs Miunchene, nutariau nutraukti studijas. Šiame mieste buvau vienas iš pirštas. Daugelis kitų studentų gyveno savo šeimose, ir jie galėjo lengviau sudurti galą su galu. Slėgė ir vienatvė. Sužinojęs, kad tik už aštuoniasdešimt kilometrų nuo Miuncheno, Augsburga, apsigyveno mano patėvis ir brolis, po pirmųjų metų aš išvykau pas juos ir jau negrižau į universitetą.

Augsburge telkėsi itin didelė lietuvių kolonija. Žmonės gyveno ne kareivinėse, o nacių laikais masiškai statytuose pigiuose daugiabuvuose namuose, iš kurių buvo išskeldinti vokiečiai. Paprastai kiek bute būdavo kambarių - dažniausiai trys ar keturi - tiek jame įsikurdavo šeimų.

Kai 1947-ųjų metų vasarą atvykau į Augsburgą, mieste jau veikė lietuviškos organizacijos, susibūrė dramos teatras, ėjo savaitraštis "Žiburiai". Jaunimas buvo įsteigęs "Dainavos" sporto klubą.

Tuo metu Lietuvos partijos buvo atkūrusios Vokietijoje savo

organizacijas. Politiniame išeivijos gyvenime dominavo VLIK'as. Jo veikloje buvo galima išskirti dvi kryptis: viešąsias pastangas telkti pabėgėlių stovyklose atsidūrusius lietuvius, ieškoti užsienio šalių paramos Lietuvos išlaisvinimo darbuose ir slaptąją veiklą talkinant krašte vykusiai rezistencijos kovai.

Žinios apie tai, kas vyksta Lietuvoje, gana greitai pasiekdavo Vakarų ir jas pirmiausia sužinodavo Vokietijoje atsikūrusios lietuvių politinės organizacijos. Turbūt informaciją perduodavo įvairių šalių žvalgybos, turėjusios savų šaltinių. Manau, būdavo pasinaudojama ir Rytų Europoje dirbusių Vakarų žurnalistų pagalba. Į Lietuvą jie nebuvo įleidžiami, bet galėjo, nors ir varžomai, rinkti žinias Lenkijoje, o į šią rusų iš esmės taip pat okupuotą šalį jau daug lengviau pakliūdavo informacija iš Baltijos kraštų. Be to, Vakarai turėjo ištiesą korespondentų tinklą Maskvoje. Neabejoju, kad būta kanalų, kuriais juos pasiekdavo slapta informacija iš Lietuvos.

Vakarų spauda labai šykščiai naudodavosi žiniomis iš Baltijos šalių. Greičiausiai tai lėmė tebesitęsusi pataikavimo Stalino režimui politika. Nenorėta rodyti bent kiek didesnio dėmesio okupuotų kraštų problemai. Tačiau toji viešai nepaskelbta informacija pasiekdavo lietuvių organizacijas ir tuoj pat okupuotą šalį jau daug lengviau pakliūdavo informacija iš Baltijos kraštų. Be to, Vakarai turėjo ištiesą korespondentų tinklą Maskvoje. Neabejoju, kad būta kanalų, kuriais juos pasiekdavo slapta informacija iš Lietuvos.

Vakarų spauda labai šykščiai naudodavosi žiniomis iš Baltijos šalių. Greičiausiai tai lėmė tebesitęsusi pataikavimo Stalino režimui politika. Nenorėta rodyti bent kiek didesnio dėmesio okupuotų kraštų problemai. Tačiau toji viešai nepaskelbta informacija pasiekdavo lietuvių organizacijas ir tuoj pat okupuotą šalį jau daug lengviau pakliūdavo informacija iš Baltijos kraštų. Be to, Vakarai turėjo ištiesą korespondentų tinklą Maskvoje. Neabejoju, kad būta kanalų, kuriais juos pasiekdavo slapta informacija iš Lietuvos.

sipriešinimo judėjimu ir, kiek įmanoma, remti partizanus materialiai.

Aš, neseniai gimnaziją baigęs jaunuolis, be abejo, negalėjau bent kiek aktyviau reikštis politinių organizacijų darbe. Tačiau karo metais užsimezgejusius ryšius su Laisvės kovotojų sąjungos nariais palaikiau ir Vokietijoje. Buvau supažindintas ir su dabar labai prieštaringai vertinamu Jonu Deksnium. Šis žmogus tuo laiku man kėlė didelę pagarbą: atrodė esąs bebaimis, ryžtingas, veiklus, be galo atsidavęs Lietuvai. Žinojau, kad jis jau buvo nelegaliai perėjęs visas sienas ir susisiekęs su krašte veikusios rezistencijos vadovais.

Deksnio santykiai su VLIK'u buvo gana įtempti. Jis mėgino suvienyti visas rezistencijos jėgas ir įkurti Bendrą demokratinio pasipriešinimo sąjūdį (BDPS) ir, kaip atsvarą VLIK'ui, Vyrčiausiąjį Lietuvos atstatymo komitetą (VLAK). Jo artimiausi bendražygiai buvo Prancūzijoje gyvenę Algirdas Julius Greimas, Bronys Raila, Algirdas Vokietaitis, ?Valiulis.

Išgirdęs, kad Deksnys vėl ruošiasi vykty į Lietuvą, ėmiau siūlyti jam talkinti. Norėjau grįžti į tėviškę ir įsijungti į pasipriešinimo kovą - pabėgėlių stovykloje apie ją jau sklido legendos. Bet mano siūlymosi Deksnio grupę nepalaikė. Tai palaidojo mano nuo pat pasitraukimo iš Lietuvos turėtą viltį vėl sugrįžti ir kovoti prieš okupantus. Vėliau, 1949 metais, Jonas Deksnys vienas išvyko į Lietuvą ir daugiau nebeįgrįžo. Jau gyvenamas JAV sužinojau, kad jis buvo areštuotas KGB ir, deja, palūžęs ėmė bendradarbiauti su okupanto specialiosiomis tarnybomis...

Pirmaisiais pokario metais labai karštai tikėjome, kad Vakarai greitai imsis žygio prieš Rytų Europą pavergusią Sovietų Sąjungą, ir mes galėsime grįžti į išlaisvintą tėvynę. Dar ilgai gyvenome lagaminų nuotaika.

(bus daugiau)

Posėdžiavo "Pagalba Lietuvai" direktorių taryba

Waterbury, Connecticut, vykusio 85-ojo Lietuvos Vyčių suvažiavimo metu, rugpjūčio 7 d. Sheraton Four Points viešbutyje buvo susirinkusi "Pagalba Lietuvai" organizacijos direktorių taryba. Dvasios vadui prel. Juozui Anderloniui sukalbėjus malda, posėdžiui vadovavęs Robert S. Boris pranešė apie praėjusių metų veiklą. Per 1997-98 metus buvo išsiųsta 12, 20 ir 40 pėdų ilgio talpintuvų. Iš jų du buvo išsiųsti oro kargo. Trys talpintuvai buvo pasiųsti iš Catholic Medical Mission Board, New Yorke, kuriose buvo siunčiami vien tik vaistai. Septyni talpintuvai buvo paaugoti ir išsiųsti iš Prancūzijos, "Pharmacists Without Borders" organizacijos vardu. Vienas talpintuvas išsiųstas per Dialysist, ir dar vienas per World Medical Relief organizaciją Detroito.

Perskaitytas finansinis pranešimas. Per 1997-98 m. 600 aukotojų suaukojo \$33,266.64. Aukos ir aukotojų skaičius plg. su praeitais metais sumažėjo. (1996-97 m. – 847 aukotojų suaukojo \$105,701.44). Šiais metais golfo turnyras nebuvo ruošiamas, tad ir buvo mažiau aukų. "Pagalba Lietuvai" per šiuos metus taip išdalino \$15,000 aukas: Caritas ir Betanijos sriubos virtuvėms ir Caritas nevedusių jaunų motinų namams; Šv. Klaros ligoninei ir pranciškiečių misijai, Utenoje; Caritas, Visų Šventųjų ir Lentvario parapijų vaikų centrams (*day care centers*); įvairioms parapijų bažnyčioms – Paparčių, Palaiminto Jurgio Matulaičio, Mielagėnų, Daugeliškio, Rumbonio, Marijos, Kriščiūnų Pagalbaj, Vilniaus seminarijai, ir policijos jaunųjų departamentui.

Nuo Lietuvos Vyčių organizacijos padalinio "Pagalba Lietuvai" įsikūrimo 1990 m., 61

talpintuvų, kurių vertė siekė per \$50,000,000, buvo išsiųsti mūsų sesėms ir broliams Lietuvoje. Buvo siunčiami įvairūs vaistai (nuo širdies, kosulio, aukšto kraujospūdžio, Hapatito-B, glaukomos, antibiotikai), kompiuteriai, rūbai ir batai, medikamentai, ligoninės mechaninės lovos, antklodės ir patalynės, rentgeno spindulių aparatai ir t. t. Pasaulio Sveikatos Organizacija ir Lietuvos vyriausybė pateikė naujus įstatymus ir taisykles vaistų siuntimui. Medicininės siuntos ribojamos, atsižvelgiant į medikamentų galiojimo datą, vaistų tipą (*expiration dates and type of medicines*). Ateinančiais metais talpintuvų siuntimų skaičius turėtų sumažėti.

Iki šiol "Pagalba Lietuvai" pagrindinis tikslas buvo padėti Lietuvai atsikurti, siunčiant medicininių ir humanitarinių pagalbą. Siuntėme vaistus, aparatūrą, įrangą, ligoninėms patalynę, antklodes, rūbus ir t. t. Ateityje medicininė pagalba bus ribota.

Pranešta, kad neseniai išleistoje statistikos knygoje Lietuvoje įrašyta, kad "Pagalba Lietuvai" organizacija yra dosniausia išėivijos labdaros organizacija, siunčiant medikamentus Lietuvai.

Buvo gautas prašymas iš Vilniaus arkivyskupo metropolito Audrio Bačkio išlaikyti klierikus ir skirti stipendijas. Pradėta statyti kunigų seminarija – Šv. Juozapo seminarija Vilniuje, kuri atvers duris šį rudenį. Ši seminarija priims kandidatus iš visos Vilniaus bažnytinės provincijos (iš Vilniaus, Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupijų). Ateinančioms mokslo metams priimti 25 nauji kandidatai. Šiais metais studijuos apie 70 kandidatų seminarijoje. Išlaikyti visus klierikus Vilniaus arkivyskupijai nelengva. Praėjusiais metais tik vieno klieriko išlaikymas vieneriems mokslo metams kainavo 2000 JAV dolerių. Šis prašymas buvo šiltai priimtas Lietuvos Vyčių 85-ame suvažiavime, ir jau atsirado tokių narių, kurie išpareigojo globoti po vieną klieriką. "Pagalba Lietuvai" buvo patvirtinta globoti Vilniaus arkivyskupijos klierikus. Kviečiame ir visuomenę paremti mūsų naują projektą. Kiekviena Jūsų auka yra svarbi ir reikalinga ir bus mielai priimama. Aukas galite siųsti Robert S. Boris, President, c/o Aid to Lithuania, 4457 Fairway Court, Waterford, MI 48328-3483. Dėl smulkesnių informacijų, galite skambinti: (248) 682-0098. Žinome, kad čia, Amerikoje gyvenantiems lietuviams rūpi Lietuvos Bažnyčios ateitis. Prašome visus padėti ugdyti naujus Lietuvos kunigus. Visų bendromis jėgomis ir pastangomis galėsime paremti Vilniaus arkivyskupiją.

1998-99 "Pagalba Lietuvai" direktorių taryba sudaro: prelatas Juozas Anderlonis – Centro valdybos dvasios vadovas; John Mankus – Centro valdybos pirmininkas; Robert S. Boris – "Pagalba Lietuvai" pirmininkas; Regina Juškaitė-Švobienė, Len Kapochus, Frank Petruskas, Saulius Kuprys, Michael Shea, Elinor Sluzas ir Rita Zakarka – pavaduotojai.

1998-99 m. "Pagalba Lietuvai" valdyba buvo direktorių patvirtinta. Ją sudaro: kun. J. Walter Stanievich – dvasios vadovas; Robert S. Boris – pirmininkas; Michael Shea, Valentina Bulota ir Regina Juškaitė-Švobienė – vicepirmininkai; William Juodawlkis – išdinininkas; Theresa Stasiulaitis Shea – sekretorė; Frank Bunikis – tvarkdarys; Stella Hotra, Irena Vizgirda ir Danguolė Kudirka – patikėtiniai

1998-99 m. "Pagalba Lietuvai" valdyba buvo direktorių patvirtinta. Ją sudaro: kun. J. Walter Stanievich – dvasios vadovas; Robert S. Boris – pirmininkas; Michael Shea, Valentina Bulota ir Regina Juškaitė-Švobienė – vicepirmininkai; William Juodawlkis – išdinininkas; Theresa Stasiulaitis Shea – sekretorė; Frank Bunikis – tvarkdarys; Stella Hotra, Irena Vizgirda ir Danguolė Kudirka – patikėtiniai

Regina Juškaitė – Švobienė

Naujai pastatytas Dariaus ir Girėno paminklas Žaliakalnyje (Kaunas)
Ed. Šulaičio nuotr.

LDDP Konstituciniam Teismui apskųs Švietimo įstatymą

(atkelta iš 2 psl.)

yra bloga materialinė mokyklų būklė, vargani mokytojų atlyginimai. Pasak J. Karoso, "dabartinė valdžia nepaprastai išlaiduoja", skirdama nepagrįstai daug lėšų valdininkų atlyginimams, ministerijų remontui,

valdžios pareigūnų automobiliams. Seimo narys piktnosio, jog, užuot investavusi pinigų į kultūrą, švietimą, mokslą, valdančioji dauguma "kuria valdžiai pataikaujančių valdininkų kastą, kuri neturi supratimo apie eilinių žmonių gyvenimą". "Mokyklų reikalai pagerės tik tuomet, kai bus atsisakyta tuščių deklaracijų, o valstybė į savo problemas žiūrės ne pagal kokį nors pasipūtėlišką standartą, o matydama realią situaciją", - teigė J. Karosas.

ELTA

leista net 150 tūkst. (!) žmonių. Negana to, ruošiantis ES narytei ir siekiant nuostolingą geležinkelį paversti rentabiliu, artimiausiu metu dar bus atleista 60 tūkst. geležinkelininkų. O kur šimtai tūkstančių jau atleisti ar dar numatytų atleisti anglies kasyklų, metalurgijos įmonių darbininkų. Tokio masto atleidimų iš darbo Lietuvoje nebuvo.

Be to, paslaugų kainos Lenkijoje gerokai aukštesnės, ir kas labai piktnosio, jos be paliovos didžiuliais tempais kyla. Per metus paslaugos vidutiniškai pabrangsta 20-30%. Ypač daug kainuoja važiavimas visuomeniniu transportu. Varšuvoje už vieną kartą tramvajaus ar autobuso bilietį reikia sumokėti kartais net pusę dolerio, priklausomai nuo kurso svyravimo. Brangios, ypač moterims, kirpėjų paslaugos – plaukų kirpimo bei sušukavimo kainos svyruoja nuo 10 iki 30 dolerių.

Artėjant rugsėjo 1-ajai, Lietuvos kaimynai skundėsi, kad pabrango vadovėliai. Palyginus su 1997 m., jų kainos išaugo 30%. Už pradinę klasę skirtų vadovėlių komplektą dabar tenka mokėti apie 40 dol., o vyresniems mokiniams vadovėliai kainuoja 50 ir daugiau dolerių, todėl tėvai mielai perka padėvėtas knygas. Lenkams gelbsti gimta prekybininkų gyslė, net ir vaikai organizuoja įvairias senų vadovėlių muges. Vieni pardavinėja savo knygas, kiti superka ir perparduoda turgavietėms paverstose aikštėse.

Laukia permainų

Didžiulės permainos lenkų laukia nuo ateinančių metų. Kaip ką tik pareiškė Finansų ministerija, mokesčių srityje įvyks tikra revoliucija. Vietoj dabar galiojančių 3 mokesčių bus atskaičiuojama tik 22% iš tų,

kurių pajamos neviršija 29 tūkst. zlotų, o iš daugiau uždirbančių – 32%. Be to, pranešta, jog nuo 2000 m. visi mokės vienodai – tik 22%. Šios naujovės itin naudingos vargingesnei visuomenės daliai – tvitina vyriausybė. Sausio 1 d. Lenkijoje prasidės dar viena reikšminga permaina. Visi gyventojai taps 16 regioninių ligonių kasų nariais (tik po šalies perdalijimo yra vaivadijų). Kitaip sakant, visi privalės apdrausti savo sveikatą, imokėdami tam tikrą sumą į savo kasą – ji sudarys 7,5% žmogaus pajamų, kai tuo tarpu Lietuvos gyventojai atiduoda tik 3%. Lenkijos sveikatos apsaugos ministras sako, kad mokeskis sveikatos apsaugai padidės net 10%. Medikai, kurie čia taip pat priskiriami prie mažiausiai uždirbančių mano, jog 7,5% įnašas į kasas toli gražu nepakankamas.

Tiesa, reikia pažymėti, kad kai kuriuos reformas Lenkijoje įgyvendinamos lėčiau negu Lietuvoje.

Jelcino vardu pavadinta mokykla, degtinė ir pyragaičiai

Naujiems mokslo metams Taškento (Uzbekija) moksleiviai gavo dovaną – naują vidurinę mokyklą, kuriai suteiktas Boriso Jelcino vardas.

Rusijos prezidentas negali skųstis dėmesio stoka. Ir jo vardo suteikimas Taškento vidurinei mokyklai nėra pats blogiausias gyvo prezidento atminimo įamžinimo atvejis. Nuo 1992 metų Belgijoje gaminama degtinė "Borisas Jelcinas". Vienoje Marselio (Prancūzija) kavinėje parduodami "Jelcino" pyragaičiai su uogu įdaru.

IŠ LIETUVOS
REKORDŲ KNYGOS

- Lietuvos Respublikai priklausančių žemių plotas - 65 303 km. Administracinių sienų ribose - 65 301 km². Vienam Šalčininkų rajono ūkiui netoli Dieveniškų nuo 1940 m. rugpjūčio 3 d. priklauso nedidelis žemės plotas Baltarusijos teritorijoje. Žemės plotelį Baltarusijoje turi ir viena Lietuvos durpių įmonė. Šios žemės sudaro 4 m². Beje, ir Varėnos rajono ribose yra 2 km² žemės plotas, priklausantis Baltarusijai.

- Šiaurčiausia Lietuvos vieta - 56°27'01" šiaurės platumos (pagal Lietuvos koordinatų sistemą LKS - 94) - yra Biržų raj. Nemunėlio vingyje prie buvusio Lemkės vienkiemio. Piečiausia vieta - 53°54' šiaurės platumos - yra Varėnos raj., apie 7 km piečiau Musteikos k., buvusioje Ustronės kaimavietėje. Toliausiai į rytus nutolusi vietovė - 26°51' rytų ilgumos - yra Ignalinos raj. Dysnos upės vingyje ties Vošiūnų kaimu. Toliausiai į vakarus nutolusi vietovė - 20°56' vakarų ilgumos - yra Kuršių nerijoje prie Baltijos jūros, ties siena su Rusijos Federacija (Kaliningrado sritis).

- Toliausios nuo pakrantės teritorinių vandenų koordinatės - šiaurėje yra 55° 55' 12,8" šiaurės platumos ir 21° 03' 01,1" vakarų ilgumos, pietuose yra 55° 16' 51,6" šiaurės platumos ir 20° 57' 21,9" vakarų ilgumos.

- Ilgiausia valstybinė siena - 724 km ilgio - yra su Baltarusija.

- Trumpiausia valstybinė siena - 99 km ilgio - tęsiasi Baltijos jūros pakrante.

- Trumpiausia sausumos valstybinė siena - 110 km ilgio - yra su Lenkija.

- Didžiausias teritorijos ilgis iš vakarų į rytus - 373 km, o iš šiaurės į pietus - 276 km. Tarp tolimiausių vietovių nubrėžtų linijų susikirtimas sąlygiškai vadinamas geometrinio centro. Tiksliau būdu nustatytas Lietuvos geometrinis centras yra apie 2 km į vakarus nuo Kėdainių miesto centro. Nuo jo iki pusiaujo yra 6130 km, iki šiaurės sąsialio - 3870 km, iki pradinio Grinvičo dienovidinio - 1488 km, iki Europos centro apie 100 km. Ties Lietuvos centru saulė aukščiausiai pakyla vasaros metu - 58°10', o žiemą - 11°10'.

- Europos centras, Nacionalinio Prancūzijos geografinio instituto teigimu, yra 54°51' šiaurės platumos ir 25°19' rytų ilgumos, t. y. prie Purnuškų km (apie 20 km šiauriau Vilniaus miesto). Nuo 1997 m. gegužės šią vietą žymi apie 9 tsvorio širdies pavidalo riedulys su geografinių koordinatų žymekliu. Beje, obeliskai, žymintys Europos centrą, yra Užkarpėje, Rachocho miesto apylinkėse, bei Šiaurinėje Rumunijoje. Tai ankstesnių geografinių apskaičiavimų rezultatai.

- Didžiausias laiko skirtumas yra tarp tolimiausių Lietuvos taškų rytuose bei vakaruose - 23 min. 20 sek. Suprantama, kad saulės aukštis tuo pačiu metu šiauriniame ir pietiniame taškuose skirtingas. Todėl didžiausias dienos ilgumo skirtumas tarp šių vietovių yra 35 min., o Biržų raj. yra toji vieta Lietuvoje, kurioje ilgiausia diena vasarą (birželio 21 - 23 d.) trunka 17 val. 40 min. ir trumpiausia diena žiemą (gruodžio 21 - 23 d.) trunka 6 val. 15 min.

Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo žymaus ispanų dailininko F. J. Goya parodos atidaryme Vilniuje, kur ilgokai bendravo su parodą aplankiusiais Edvardu Šulaičiu (kairėje) ir Karoliu Avižieniu iš Chicagos
V. Kapočiaus nuotr.

LENKAMS SEKASI GERIAU

(atkelta iš 1 psl.)

uždarbis Lenkijoje išaugo iki 3,20 dol., o Lietuvoje – tik iki 1,20 dol. (Šiuos duomenis pateikia minėtasis Lenkijos strateginių studijų centras.) Kadangi pramoninių prekių kainos čia panašios kaip Lietuvoje, o maisto produktai, ypač mėsa bei jos gaminiai, taipogi daržovės, vaisiai pigesni negu Lietuvoje, turbūt galime drąsiai teigti, kad lenkams lengviau gyventi.

Beje, mėsos, daržovių, vaisių žemesnės kainos Lenkijoje nu-

lemia jų pasiūlos gausą. Pavyzdžiui, jei Lietuvos parduotuvėje avienu, veršiena – retenybė, Lenkijoje šios, kaip ir kitų galvijų, mėsos gausu bet kada.

Na, o vitaminizingųjų gėrybių Lietuvos kaimynai užaugina nepalyginamai daugiau. Paradoksas: didelė Lenkijos dalis yra toje pačioje klimatinėje juostoje kaip Lietuva, bet tik iš Lenkijos į Lietuvą, o ne atvirkščiai, įvežama daugybė daržovių bei vaisių. Krinta į akis tai, kad Vilniaus bei kitų didmiesčių turgavietėse kiaurus metus būna kal-

nai lenkiškų svogūnų, kopūstų, morkų, pipirų ir t. t. (taip pat gausu lenkiškų saldumynų). Susidaro įspūdis, jog lietuviai, deja, arba nepajėgia tiek užauginti, kad eksportuotų, arba nesugeba veržtis į šią rinką. O tai taipogi mažina jų pajamas, blogina gyvenimo lygį.

Bedarbystė ir paslaugų kainos

Tačiau nėra namų be dūmų. Lenkijoje milžiniška bedarbystė. Štai vien iš Valstybinio geležinkelio (PKP) neseniai at-

Mažieji grybų parduotojai Dzūkijoje

V. Kapočiaus nuotr.

Baltiški paukščių vardai

Buvo laikas, kada žmonės gyveno gamtoje bei su gamta, ir dėl vieno ar kitų priežasčių stebėjo, o neretai ir stebėjosi gyvūnų pasauliu. Iš visų kitų Dievo kūrinį daugiausia dėmesio susilaukė sparnuočiai. M. Bart-

ninkas knygoje „Senovės lietuvių“ (Vilnius, 1993) rašo, kad paukščiai žmogui atrodė daug kuo pranašesni už jį patį: sugėbantys pakilti į erdvę, pasinerti vandenin, vadinasi, manyta juos turint ryšį su chtoninio pasaulio

būtybėmis. Nuo senų laikų paukštis buvo greičio simbolis, protingas, pažįstantis pasaulio erdvę. Stebino žmogų ir jo išsiritimas iš kiaušinio, tapęs daugeliui mitinių vaizdinių apie žemės ir visatos kilmę priežastimi. Paukščiai laikyti tarsi tarpininkais tarp žmonių ir dievų, sugebantys išpranašauti dievų valią, lemti žmogaus ateitį, likimą. Sparnuočiai nuo seniausių laikų buvę ir aplinkos estetikos etalonais, grožio simboliais.

Šitai matyti iš tautosakos, švenčių, papročių aprašymų. Kyla klausimas, ar visa tai, kas čia apie paukštį pasakyta, atsispiria jo pavadinime? Ką galime sužinoti apie gyvūną iš jo vardo? Ieškant atsakymo į šiuos bei kitus klausimus, buvo tyrinėjami ir prūsų paukščių pavadinimai. Kadangi paukščių lietuviškų vardų išnagrinėta palyginti nedaug, o be to, beveik pusę jų sudarė veldiniai, tai čia bus pateikti sparnuočių prūsiškų pavadinimų analizės rezultatai.

Medžiaga nagrinėjimui imta iš V. Mažiulio „Prūsų kalbos paminklai“ II tomo (Vilnius, 1981. - T.2). Pagrindinis šaltinis - **Elbingo žodynėlis**, kuriame yra 68 paukščių pavadinimai. Kiti prūsų kalbos paminklai šio sąrašo nepapildo.

Be vardų tyrinėjimo etimologijos, darybos aspektu, buvo bandyta nustatyti ir jų atsiradimo laiką. Nuspręsti, ar tai bendras paveldėtas žodis, ar atskiroje kalboje susiformavęs panašiai skambantis imitatyvas, yra gana sunku. Nesutapti gali ne vien žodžio forma, nes, kaip rašo profesorė **A. Kaukienė** (Klaipėda, 1992 04 03), „*panašios spalvos ar panašaus balso paukščiai galėjo būti panašiai vadinami, nors šiaip jie būtų visai skirtingi*“. Taigi senajai indoeuropietiskajai leksikai šiuo atveju priskiriami tokie pavadinimai, kurie be baltų, ar slavų, baltų kalbų, turi tikslesnius atitikmenis bent vienoje kitoje indoeuropiečių kalbų grupėje. Tokių pavadinimų iš nagrinėjamų žodžių buvo 9. Pavyzdžiui, pr. *sarke* „šarka, gerwe“ „gervė“, *antis*. Kai kurių paukščių vardų (pvz., pr. *tresde* „strazdas“, *tatarwis* „tetervinas“) priskyrimas šiam leksikos sluoksniui gana subjektyvus, nes kalbose jie skiriasi garsiniu pavidalu.

Baltų-slavų bendra leksika daugiausia yra susijusi su gamta, todėl yra 6 prūsiški paukščių pavadinimai, priklausantys ir šiam sluoksniui, pvz., pr. *slanke* „slanka“, *gulbis* „gulbė“, *varnis* „varnas“. Tiek lietuvių, latvių, tiek ir prūsų kalbose nemažai žodžių, kuriuos vadiname bendrabaltiškais. Iš prūsų sparnuočių vardų tokių esama 18, pvz., pr. *kylo* „kielė“, *genix* (geniks) „genys“, *penpalo* (pempale) „putpelė“. Iš 31 veldiniam priklausančio paukščių pavadinimo 55 proc. vardų yra bendri visoms trimis baltų kalboms. Tik prūsams ir lietuviams būdingą leksiką sudaro 38,7 proc., o tik prūsams ir latviams stebėtinai mažai - 6,5 proc. Prūsų kalba iš kitų kalbų išsiskiria tik jai būdinga leksika. Beveik pusė nagrinėjamų paukščių pavadinimų sudaro naujadarai. Tai rodo prūsų kalbą esant gana modernią. Be 59 paukščių pavadinimų savųjų žodžių, yra 4 skoliniai: 3 slavizmai, pvz., pr. *powis* (pavis) „povas“, *salowis* (salavis) „lakštingala“ ir 1 germanizmas pr. *valks* (falks) „sakalas“.

Ką galėtume pasakyti apie paukščius, atsižvelgdami į jų pavadinimo atsiradimo laiką? Pasirodo, kad vardai erelis, antis, gervė, žąsis, gulbė (dominuoja vandens paukščiai), šarka, varna, gegutė priklauso patiemis seniausiems leksikos sluoksniams, o kartu jie, kaip

žinome, yra svarbiausi, daugiausia funkcijų, palyginus su kitais sparnuočiais, mitinėje tautosakoje atliekantys veikėjai. Taigi paukščio vardo archajiškumas patvirtina jo kultinį garbinimą. Dar norėtusi sustoti prie

paukščių pavadinimų kilmės motyvacijos ir darybos. Nustatyta, kad dažniausiai paukščiai vadinami pagal balsą. Iš visų 68 Elbingo žodyne užfiksuotų

(mukelta i 7 psl.)

KRINTA KAINOS į

VILNIŲ

\$375 plus mokesčiai

Finnair linija

New York - Vilnius - New York

- Bilietus reikia nupirkti iki rugsėjo 30 d..
- Išvykti ketvirtadieniais, grįžti trečiadieniais
- Skrydžių pradžia - spalio 29 d.
- Paskutinė grįžimo data - kovo 31 d.
- Kaina negalioja Kalėdiniam laikotarpiui
- Bilieto nepnaudojus pinigai negrąžinami

Vytis Travel

40-24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
1-800-77-VYTIS

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

“LIETUVIŲ BALSŲ” KONKURSAS

Skiriamos dvi premijos

I-oji - 5.000.00 dol.

Mecenatas - viena lietuvių organizacija

II-oji - 3.000.00 dol.

Mecenatas - dr. Jonas Adomavičius

Tema kūrėjams: Bet kurio literatūrinio žanro kūrinys apie Lietuvos partizanų kovas už Tėvynę ir tremtinių kančias skaudžiausiu mūsų tautos istorijos metu.

Laikas: Paskutinė kūrinio teksto išsiuntimo data - 1999 m. birželio 15 dienos data oro paštu.

Kūrinių tekstus siųsti:

“LIETUVIŲ BALSAS”
KONKURSAS
2624 West 71st Street
Chicago, IL 60629-2004
USA

Kvietimas: Konkurse kviečiame dalyvauti lietuvių rašytojus ne tik JAV, Lietuvoje, bet ir bet kuriame kitame krašte.

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti parašytas mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašytas slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užlipinto voko, kuriame turi būti įdėta kūrėjo vardas ir pavardė, adresas, telefono numeris ir, jei turima, fakso numeris. Tik laimėjusio rašytojo vokus bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai grąžinami tik autoriams prašant jų adresu.

Vertinimo komisija: Danutė Bindokienė, Stasė Petersonienė, Vytautas Volertas, Valentinas Sventickas, Dr. Vilius Užtupas. Sprendimas daromas paprasta balsų dauguma. Kūriniai turi būti dar niekur nespausdinti.

Premijuotus kūrinius „Lietuvių balsas“ pasilieka sau teisę išleisti knygos forma.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje Chicagoje.

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ - 46 C/MINUTE
- Pinigų pervedimas į Lietuvą

SEPTEMBER PICK-UP SCHEDULE

Centerville, Cape Cod	Sept. 16	3-5 PM
Putnam, CT	Sept. 17	1-2 PM
Providence, RI	Sept. 17	4-5:30 PM
Waterbury, CT	Sept. 19	9:30-11 AM
Hartford, CT	Sept. 19	12-2 PM
Norwood, MA	Sept. 22	6-7 PM
Albany-Schenectady, NY	Sept. 24	7:30-8:30 PM
Binghamton, NY	Sept. 25	9-10:30 AM
Scranton, PA	Sept. 25	12-2 PM
Frackville, PA	Sept. 25	5-6 PM
Philadelphia, PA	Sept. 26	12-2:30 PM
Brooklyn, NY	Sept. 26	12-3 PM
Baltimore, MD	Sept. 26	6:30-7:30 PM
Washington, DC	Sept. 27	2-4 PM
Bridgeport, CT	Sept. 28	9-10 AM

CONTAINER LEAVES FOR
LITHUANIA ON OCTOBER 5, 1998

Padovanokite "Darbininko"

prenumeratą
savo pažįstamiems
bei draugams
švenčių proga!

Prenumerata
metams - tik \$30.

UNIONTOURS kviečia Jus keliauti į Lietuvą

- Mes esame kelių ekspertų | visą Baltijos regioną - Lietuvą, Latviją, Estiją.
- Taip pat siūlome keliones laivu Baltijos jūra ir į šiaurinę Europą.
- Keliaudami gerėsitės gražiausiais vaizdais.
- Prieinamos viešbučių kainos ir pigiausi lėktuvų bilietai, skrendant Finnair, SAS, Austrian Air, Icelandair ir Lufthansa.

-- Skambinkite 212 683 9500 arba 800 451 9511 - dėl brošiūrų ir dėl rezervacijų.

UNIONTOURS

245 Fifth Avenue,
New York, NY 10016

Fax: 212 683 9511
e-mail: travel@uniontours.com
on the net: www.uniontours.com

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$ 650 r.t.

One way to Vilnius \$459

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707
Established in 1958

Lietuviai esame visi -
Lietuvių Fonde ar esi?

14911 127th Street
Lemont, IL 60439
Tel.: (708) 257-1616
Fax.: (708) 257-1647

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

Santrumpos: atm. (n.) = atminimo įrašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, (m.) = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1998 m. liepos mėn.

1 x \$45 – Pauzuolis Antanas ir Emilija, \$145.
1 x \$50 – Kisieliene Enna, (n.): Grybauskas Vytautas ir Joana, \$4,605.
1 x \$75 – Meškauskienė Emilija, atm. Testamentinis palikimas, \$75.
1 x \$1,00 – Bulgariene Stasė, atm. (n.): Šimoliūnas Saulius, \$600.
1 x \$1,000 – Dr. Tomas Kisieliūs, atm. (n.): Midwest Rehabilitation Association, \$9,225.
1 x \$7,875 – Stasiūnas Vincas ir Aldona, Testamentinis palikimas, \$8,300.
1 x \$1,908 – Kačinskas Leonas ir Elena, Testamentinis palikimas, \$17,697.
Iš viso \$11,053.

1998 m. rugpjūčio mėn.

2 x \$50 – Juodvalkis Antanas ir Ona (mirus), Onos atm.: p. p. Stasys J. Baras, \$350; Puzinas Povilas, atm. (n.): Puzinas Aušra, \$1,600.
1 x \$65 – Asminas Jonas (miręs) ir Genovaitė, Jono atm.: p. p. A. Butkūnas, \$30, Černis Kęstutis ir Izolda, \$25 ir 1 kt. asm., \$165.
2 x \$100 – Guobužis Paulius: (m.) Guobužienė Marija, \$100; Landsbergytė-Veillon Irena, \$1,500.
1 x \$200 – Grižė-Jurgelevičius Stasys ir Barbora (mirus), \$11,300.
1 x \$655 – Dr. Mickevičius-Mikonis Bronius (miręs) ir Genė, Dr. Broniaus atm.: Jansonas Irena, \$50, Januškos Antanas ir Aniceta, \$50, Navickai Juozas ir Aldona, \$50, Šležai Romas ir Birutė, \$50, Ambraziejai Petras ir Janina, \$35, Adomavičius-Adams Ona, \$25, Bederiai Rostislavas ir Regina, \$25, Cibienė Stasė, \$25, Dačienė Aldona, \$25, Galinienė Irena, \$25, Girmiai Antanas ir Valerija, \$25, Kubiliai Viktoras ir Bronė, \$25, Lendraitis Jadvyga, \$25, LB Cape Cod Apylinkė, \$25, Mickūnai Česlovas ir Irena, \$25, Vengriai Jonas ir Ona, \$25 ir 8 kt. asm.
1 x \$1,000 – X, \$25,000.
Iš viso \$2,220.
Stasės Vosylienės atminimui gegužės mėn. Birutė Trinkienė paaukojo \$115.

Lietuvių Fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 1998. VIII.31 – 8,989,960 dol. Palikimais gauta 4,366,634 dol.

Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą 5,705,421 dol. Padarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui:

LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION. *Visi remkite Lietuvių Fondą, nes Lietuvių Fondas remia lietuvių.*

Sudarydami testamentus, nepamirškite

geriausio draugo - "DARBININKO",

kuris kiekvieną savaitę skelbia naujienas lietuvių namuose

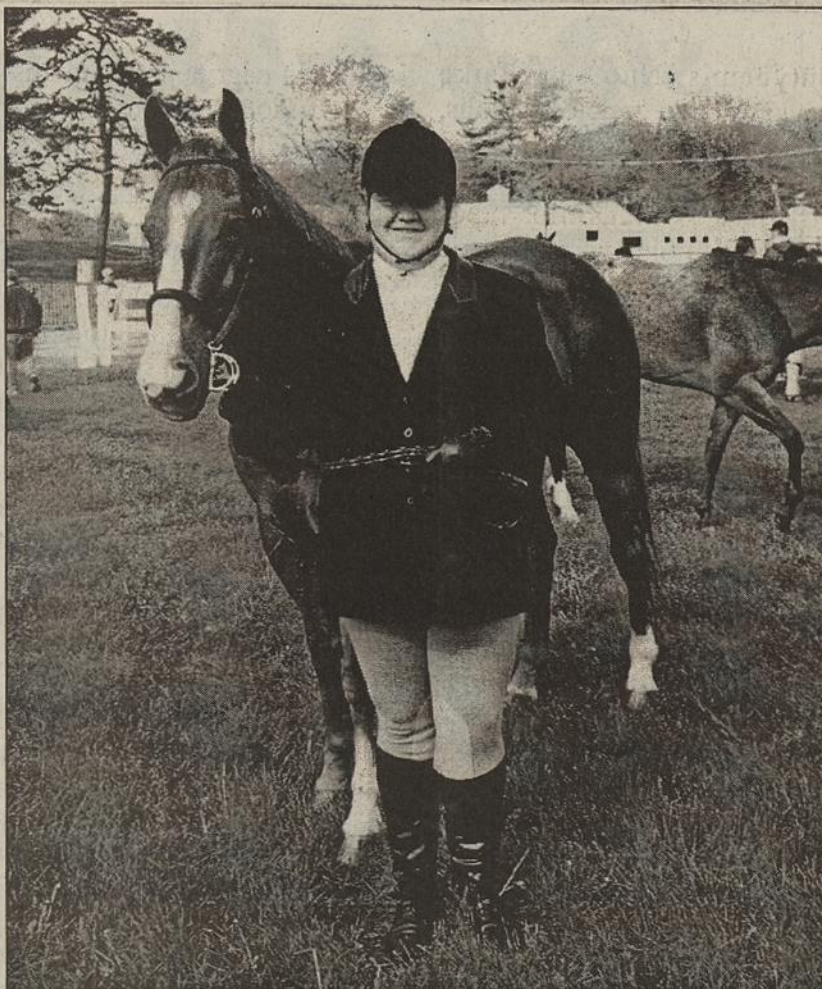
Lietuvos valstybės skola – 8.7 mlrd. litų

Lietuvos valstybės skola birželio 1 dieną buvo 8,710 (8,497 mlrd.) litų, pranešė Finansų ministerija. Per mėnesį ji padidėjo 213 mln. litų. Vidaus skola nacionaline valiuta padidėjo 184 mln. litų – iki 2,752 mlrd. litų, skola užsienio valiuta išaugo 30 mln. litų – iki 5,958 mlrd. litų.

Visa valstybės skola birželio 1 dieną sudarė 20,59%, o skola užsieniui – 14,08% planuojamo metinio bendrojo vidaus produkto (BVP). Šiais metais numatoma sukurti 42,31 mlrd. litų vertės bendrojo vidaus produkto.

Didžiausią vidaus skolos dalį – 1,563 mlrd. litų – birželio pradžioje sudarė trumpalaikiai išdo vekseliai. Ilgalaikių obligacijų buvo išleista už 846 mln. litų. BNS

DARBININKAS -
vienas seniausių
išėjimų laikraščių
Amerikoje

Gilija Aukštikalnytė iš Bostono - daugkartinė jojimo čempionė. 1997 metais ji buvo pripažinta geriausia savo amžiaus grupės jojike angliškos medžioklės jodinėjime su kliūtimis

Hartford, CT

Maldos diena už Lietuvą

Connecticut lietuvių katalikų devintoji iškilminga maldos diena už Lietuvą šiais metais yra rengiama rugsėjo 27 dieną, Šv. Juozapo Katedroje, Hartford, CT.

Tą dieną, antrą valandą po pietų, koncelebruotas Šv. Mišias Lietuvos intencija aukos Hartfordo vyskupas Peter A. Rosazza drauge su visais dalyvaujančiais lietuvių ir svečiais kunigais. Progai pritaikytą pamokslą lietuviškai ir angliškai pasakys kun. Steponas Žukas, visus metus studijų reikalais praleidęs Lietuvoje ir gerai susipažinęs su dabartine Lietuvos padėtimi.

Mišių metu, kaip ir kiekvienais metais anksčiau, giedos sudėtinis lietuvių iš visų Connecticut vietovių choras, vadovaujamas Geraldinos Ganzer, Šv. Andriejaus parapijos vargonininkės ir choro vedėjos.

Po pamaldų įvyks visų dalyvaujančių draugiškas pabendraavimas prie vaišių Hartfordo

Šv. Trejybės parapijos salėje. Čia bus gera proga susitikti senai nematytiems draugams bei pažįstamiems ir susipažinti su naujai atvykusiais.

Maldos dieną rengia komitetas, sudarytas iš visų Connecticut lietuvių parapijų atstovų, vadovaujamas lietuvių kunigu.

Rengėjai kviečia visus Connecticut lietuvių, o ypač šeimas su vaikais, jaunimą ir naujuosius ateivius gausiai šioje šventėje dalyvauti. Čia visi padėkosime Dievui už suteiktas malones Lietuvai kenčiant sunkią okupaciją ir paprašysime Visagallo tėviškos palaimos, žengiant jai į laimingą rytą. Visos organizacijos prašomos dalyvauti su savo vėliavomis. Tai bus mūsų religinė ir tautinė šventė.

Automobilių pastatymui prie katedros sekmadieniais yra pakankamai laisvų vietų.

Daugiau informaciją galima gauti skambinant: (860) 224-0341. A. S.

Baltiški paukščių vardai

(atkelta iš 6 psl.)

sparnuočių vardų - 29 garsažodinės kilmės, pvz., *aukis* "grifas", *droanse* (dranze) "griežlė", *gerwe* "gervė" ir t. t. Mėgstama pavadinimus sudarinėti ir pagal išvaizdą. Spalva nulėmė 9 paukščių vardus, pvz., *sealtmeno* (zeltmena) "volungė", *varnis* "varnas", *poalis* (palis) "karvelis". Lygiai dėmesio skiriama sparnuočių judesiui bei elgsenai. Pagal šiuos požymius sudaryta po 6 vardus. Pavyzdžiui, *kylo* (kila) "kielė", *spurglis* "žvirblis" - pagal judėjimo būdą. Pr.: *apisorx* (apisargas) "tulžys", *warnaycupo* (varnaikapa) "medžarkė" - pavadinti pagal elgseną. Keturi pavadinimai atspindi paukščių gyvenamą vietą, o trys - medžiojimo objektą, pvz., pr. *laucagerto* "kurapka", *pelemagis* (pelemaigis) "pelėsakalis". Penkių paukščių vardų kilmės motyvacija daugiau ar mažiau neaiški, pvz., pr. *antis*, *prestors* (persturs?) "karetaitė" ir kt.

Visi nagrinėtieji paukščių pavadinimai yra dariniai. Iš jų 31 yra priesagos, o 21 - galūnės veidyns, 9 dūriniai ir 1 samplaika.

Dažniausiai sparnuočių pavadinimai sudaromi prie šaknies pridėdant priesagą. Sugretinus darybos ypatumus matyti, kad nuo to, pagal ką paukštis yra pavadintas, priklauso darybos savybės. Pvz., sparnuočiams, kurių vardo kilmės motyvacija yra giesmė, dažnai būdinga redup-

likacija, pvz., pr. *geguze* "gegužė", *penpalo* (pempala) "putpelė", *werwirsis* (vervirsis) "vieversys", kurie pavadinti pagal balsą, išvaizdą, judesį, yra išskirtinai tik priesagų ar galūnių vediniai. Pagal medžioklės objektą, gyvenamąją vietą pavadintiesiems būdinga sudurtinių žodžių daryba.

Išsiaiškinę paukščių vardų etimologiją, matome, kad juose atsispindi tik fiziologinės sparnuočių savybės, o mitinių prasmų pavadinimai neturi. Bet būtent per tas išoriškas ypatybes, gyvenseną atsiranda ir mitinis paukščio įvaizdis, simbolis. Pvz.: gegutė - vardas garsažodinės kilmės. Jos išskirtinė savybė yra kukavimas - garsas artimesnis žmogaus balsui nei paukščio čiulbėjimui. Iš to kyla visos lietuvių tautosakoje gegutei priskiriamos prasmės - būrėjos, lėmėjos, gedėtojos ir kt. Taigi pagal kokias nors, galbūt išskirtines, fiziologines savybes žmogus paukščiui davė vardą ir kūrė apie jį mitą. Tačiau tiesioginį ryšį tarp pavadinimo kilmės ir mitinio įvaizdžio išvelgti sunku.

Aušra LISINSKAITĖ,
1996 m. Tarptautinės mokslinės konferencijos "Vakarų baltų kalbos ir kultūros reliktai" laureatė, Klaipėda

Straipsnis parengtas pagal Klaipėdos universiteto Baltistikos centro 1996 m. premijuotą referatą.

Pakutuvėnų (Plungės raj.) jaunų šeimų stovyklos "mišrių balsų choras"

Henriko Ibseno seminaras Panevėžyje

(atkelta iš 4 psl.)

– "Henrikas Ibsenas Skandinavijos, Baltijos ir Europos kultūrų kontekste". Forume daly-

vavo mokslininkai iš Lietuvos, Latvijos ir Rusijos. Seminarą, tęsdama bendradarbiavimo tradicijas, rėmė Norvegijos Karalystės ambasada Lietuvoje.

Pakutuvėnų (Plungės raj.) jaunų šeimų stovykla, pavadinta "Santuoka Kristaus sandoros šviesoje" vyko liepos 17-26 dienomis ir sukvietė didžiulį būrį šeimų, kurios nori gyventi su Dievu

Žinios apie mitybą

Pirmą kartą žinios apie Lietuvos gyventojų mitybą pateks į Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenų banką. PSO iniciatyva Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje atliktas specialus tyrimas - gyventojų apklausa apie mitybos įgūdžius, judėjimo aktyvumą. Lietuvoje buvo apklausta 3000 gyventojų nuo 19 iki 64 metų. LA

A. + A.

ELENAI SIRUSIENEI

mirus, Jos vaikams - dukrai DAŅUTEI SVETAKOS, sūnums SAULIUI ir VITALIUI - su šeimomis, kitiems giminačiams bei artimiesiems su liūdesiu reiškiamo gilią užuojautą.

Stella ir Vytautas Abraičiai

Palm Coast, FL

A. + A.

ANTANINAI TONIENEI

mirus, dukrai IRENAI ir žentui ALEKSANDRUI VAKSELIAMS, anūkei IRENAI SLAVINSKIENEI ir proanūkėms bei visiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

Stasė ir Petras Rasimai
Nina Nakoneczna

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas .. (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Pirmoji rudens diena - antradienį, rugsėjo 22 dieną.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos narių metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 20 d., Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno patalpose, 600 Liberty Ave., Putnam, CT. Visiems nariams pakvietimai jau išsiuntinėti. Susirinkime bus pateikta praėjusių metų ataskaita, svarstomi ateities veiklos planai, renkami nauji direktoriai. Po susirinkimo įvyks naujos Direktorių tarybos posėdis.

Amerikos Lietuvių Katalikų kunigų seimas įvyks pirmadienį, rugsėjo 21 d., Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolyno patalpose, Putnam, CT.

Vysk. Paulius Baltakis, OFM, rugsėjo 20 dalyvaus Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos metiniame suvažiavime Putnam, CT., o rugsėjo 21 d. dalyvaus ten pat vykstančiame Amerikos Lietuvių Katalikų Kunigų seime.

Kun. Albinas Janiūnas, Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos Lawrence, MA, klebonas emeritas, balandžio 19 d. atšventė savo kunigystės 50 metų jubiliejų. Kun. A. Janiūnas, Prano Janiūno ir Kazimieros Šimbelaitės - Janiūnių vyriausias sūnus, 1948 m. gegužės 6 d. tuometinio arkivyskupo Richard J. Cushing (vėliau kardinolo) buvo išventintas kunigu Šv. Kryžiaus katedroje Boston, MA. Dar šį mėnesį kun. A. Janiūnas žada vykti į Lietuvą, susitikti su gimimėmis ir aplankyti Lietuvos šventoves. *Ad multos annos!*

Marija Baltrušaitienė - Baltrušaitis, gimusi Lietuvoje, gyvenusi Woodhaven, NY, mirė New York Community ligoninėje rugsėjo 3 d., sulaukusi 76 metų amžiaus. Buvo pašarvota Shalins laidojimo koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko rugsėjo 7 d., o rugsėjo 8 d., po šv. mišių Apreiškimo par. bažnyčioje, palaidota Cypress Hill kapinėse šalia savo vyro Antano, mirusio 1989 m. Nuliūdime liko keturi sūnūs: Algimantas, Arvydas ir Jonas su šeimomis bei Vytautas; liko dvi dukros: Elena ir Dana su šeimomis ir 10 anūku.

NY Lietuvių Atletų klubo organizuojamas **Blusų turgus** vyks spalio 3-4 dienomis Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Kad renginys būtų sėkmingas, reikalinga dar gerame stovyje daiktų: drabužių, avalynės, namų apyvokos daiktų, baldų, knygų, elektrinių daiktų, žaislų ir kt. Visą galima jau dabar atvežti į Židinį (pagal susitarimą); jeigu negalite atvežti, skambinkite Jankauskams tel. (718) 849-2260.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

90-ties metų sukaktis bus švenčiama rugsėjo 26 d., šeštadienį. Iškilmingos mišios bus aukojamos 5 val. popiet, o 7 val. vak. Douglaston Manor, Douglaston, NY, bus iškilmingi pietūs. Visi bilietai jau išparduoti.

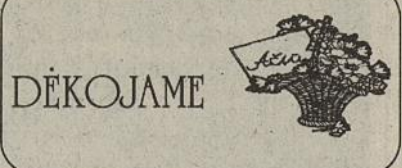
Mišių tvarka praėjus vasarai grąžinta į įprastą: lietuviškos mišios sekmadieniais 11:15 val. ryto; angliškos - šeštadieniais - 5 val. vak. ir sekmadieniais: 8 ir 10 val. ryto ir 12:30 val. popiet.

A. a. Igni Wallis - Ignas Vasiliauskas, gyv. Elmont, NY, mirė rugpjūčio 24 d. Nuliūdime liko žmona Evelina, vaikai ir anūikai. Velionis buvo pavyzdingas parapijietis, dalyvaudavo kiekvieną sekmadienį parapijos mišiose, padėdavo parapijos renginiuose. Jis buvo aktyvus Vyčių 110 kuopos narys.

"Lietuvių Balsas" skelbia literatūros konkursą. Skiriamos dvi premijos: 5,000 dol. ir 3,000 dol. Tema - bet kurio literatūrinio žanro kūrinys apie Lietuvos partizanų kovas už Tėvynę ir tremtinių kančias skaudžiausiu mūsų tautos istorijos metu. Konkurse dalyvauti kviečiami lietuviai rašytojai ne tik iš JAV ar iš Lietuvos, bet ir iš kitų kraštų. *Plačiau apie konkursą - šio nr. 6-tame psl.*

Aušros Vartų parapijos (32 Dominick St., New York, NY 10013) **tradiciniai rudens pietūs** įvyks spalio 18 d. tuojau po 11:15 val. mišių. Skanų maistą paruoš J. Beleckas. Bus atgaiva. Kaina 25 dol. asmeniui. Vietas užsisakyti iš anksto, paskambinant į kleboniją tel. (212) 255-2648.

Apreiškimo parapijos piknikas - gegužinė įvyks rugsėjo 20 d., sekmadienį, Kultūros Židinio kieme. Bus skanių valgių, muzikos ir dainų. Pradžią apie 1 val. popiet. Veiks gausi loterija. *Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.*

Juozas Lugauskas, Woodhaven, NY, kasmet paremdavo mūsų spaudą didesnę auką, o šiemet apmokėjo prenumeratą už du metus - 150 dol. *Nuoširdžiai dėkojame mūsų nuolatiniams rėmėjui už tokią dosnią paramą.*

Biruta Kwetz, Englewood Cliffs, NJ, kaip kasmet, taip ir šiemet apmokėjo prenumeratą su 75 dol. čekiu. *Nuolatinei dosniai rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.*

Su nostalgija į Kauną

Kai retkarčiais užbėga išganinga mintis ir pagaliau pradėti tvarkyti savo popieryną - o jis kaupiasi lentynose, spintose, ant stalo ir patogiai susmunka rūsyje, - neilgai trukus randi tai, kas grąžina praeitį ir tada stabteli.

Prieš akis savaitraštis "Atgimimas", kur Rimvydas Valatka kalbasi su rašytoju Vytautu Sirijos Gira ("Nepriklausomos Lietuvos nostalgija", 1990, 30 nr.).

Vienur V. S. Gira taip sako: "Dabartiname Kaune nerandu savo Kauno. Man egzistuoja tik prieškarinis. Nebėra Kauno. Jaučiu Kauno nostalgiją. Ir jėzuitų gimnazijos, kurioj pusė mokytojų buvo vokiečiai, tėvai Jėzuitai, tolerantiški, mokantys lietuviškai".

Perskaičius tuos sakinius, sumirga senasis Kaunas, dar iš tų dienų, kai krautuviai langai buvo kuklūs, viršų kabojo skardinės iškabos, kurias, atsimenu, daugiausia piešė Trachtenbergas. Vaiko svajose norėjosi sugebėti taip

gimnazijos klasei, prieš pasirodant mokytojų, pradėjo skraidyti pabokaliai iš baro. Taip praminėm apskritus ar kvadratinus kartonėlius po bokalais. Gimė naujas įprotis - rinkti tuos pabokalius. Tai trečioji sritis, po tradicinių pašto ženklų ir užsienių monetų.

V. S. Gira nostalgikai prisimėnė jėzuitų gimnaziją. Gaila, kad rašytojas paskubėjo į Anapus, tad nespėjo susipažinti su naujai atidaryta jėzuitų gimnazija Kaune. Joje nėra vokiečių mokytojų, ją lanko ne tik berniukai, bet ir mergaitės, ruošiamasi statyti didoką pastatą erdviame kieme. Taip, gimnazija pakitus, bet laikas bėga ir verčia naują vagą. Mes neužmiršime ankstesnio direktoriaus tėvo Jono Kippo, SJ, ir 7-tos bei 8-tos klasių auklėtojo tėvo Karolio Fulsto, SJ (o kad mes visi mokėtumėm lietuvių kalbą taip, kaip ją mokėjo išmirštančios vokiečių genties palikuonis Fulstas), bet dabartinis

lėpėj, gali suvilgyti savo nostalgiją. Tenykštis užsilikęs popierynas yra lyg lobio sala.

Štai, nuotrauka iš tėvo jaunystės, 1914 m. Joje fotografo išdai, kuri ir dabar retkarčiais pasirodo užsienio žurnaluose. Ši nuotrauka galėtų būti iliustracija Teofilio Tilvyčio satyrinio romano "Kelonė aplink stalą" viršeliui.

O kai pasuki į Rotušės aikštę, viename kampe pasigendi kiosko, kur gimnazistai galėdavo įsigyti ledų, kitų skanumynų. Kioskas priklausė totoriui Bioševui; draugavome su jo dviem sūnėmis. Beje, jei Vilnius vadinamas tarptautiniu miestu, tai ir Kaune nestokojo tautinių mažumų. Kiemuose žaisdavom su vokiečiais, lenkiukais, pramokom jų kalbą, o ir totorių, ačiū didžiajam kunigaikščiui Vytautui, nereikėjo toli ieškoti. Trijų aukštų mūrinio Poškos gatvės, kur gyvenom nuo 1930 m., savininkas buvo totorius Kalina. Margi tautybėmis buvom ir didžiuliam

Radiny vienų Kauno namų palėpėj - Antanas Čerkellūnas penkis kartus aplink stalą (1914 m.)

susidoroti su didelėmis raidėmis... O paskui atėjo modernūs prekykliai, atsirado prašmatni krautuvė Fru-Fru, Paramos galerija, Ekonominė karių bendrovė, o iš knygynų: Spaudos fondas, Šv. Kazimiero, Vokiečių, Pribačio.

Kasdienoj negali užmiršti Kapulskio kepyklos bulkučių (porikės, rago), Paramos duonos, Kazėno mėsinės užkandžių (dešrų ir mėsos pjaustinių), kurių su motina parsinešdavome šeštadienių vakarais.

Kinas netoli Valstybinio teatro dar vadinosi Odeonas, bet ne paskesnė Glorija. Jo kieme buvo Komašo ledai, kur nestigdavo gimnazistų, nes buvo pigiau nei Italų Gelateria toj pačioj Laisvės alėjoj. Vėliau Kaune užderėjo lietuviškais vardais kino teatrų: Daina, Romuva, Pasaka. Iš senųjų nė negalvojo pasiduoti Kapitolis, Forumas ir mažasie Triumfas.

Apie 1935 m. Kaune iškilo nauji linksmybių šaltiniai - alaus barai. Vyresniems gimnazistams knietėjo į juos užsukti, bent žirnių paragauti. Netrukus jėzuitų

direktorius jėzuitas Gintaras Vitkus, SJ, atrodo, sėkmingai veda gimnaziją į XXI-mą amžių.

Kaune įvyko ir pirmoji pažintis su užjūriu. Juliaus Kaupo tėvai gaudavo nemažai amerikiečių spaudos, bet daugeliui iš mūsų ji liko svetima, tik Dievainis Galanė iprato kartais pasirašyti savo naujovišku vardu - Davy's. Akiračiui plėsti padėdavo mažieji kioskai prie miesto sodo, kur buvo galima gauti austrų, prancūzų, vokiečių spaudos.

Kartą vaikų būrys žaidė sode netoli Iglulos bažnyčios. Atėjo pažįstama mergaitė, kuri visą laiką kukčiojo. Kodėl? Tėvai ją vežėsi į Ameriką. Mergaitė tai buvo tartum sunki bausmė, ir tik dabar, po kelių dešimtmečių JAV, gali suprasti, ką reiškia ilgam atsisukti nuo draugų, nuo Lietuvos.

Po tiek metų vis tiek nešioji savyje senojo Kauno atspindžius, o nostalgiją miestui jauti ne tik New Yorke, bet ir kiekvieną pavasarį, užsukęs į Nemuno ir Neris santaką.

Ten, vienoj Kauno namų pa-

kartonažo įmonės Bekara kieme, kur konkės nuvertimo metais lietuvišką frontą laikė su broliais Jurgiu ir Kaziu Bobeliais.

Grižkim į palėpės popieryną, kur užtikau "Žvaigždutės" 1935 m. kovo mėn. numerį. Ten išspausdintas "Varnėno laiškas", kurį (čia redaktoriaus intarpas) iš varnėnų kalbos vertė Kest. Čerkellūnas - tai buvo jo pirmasis rašinys spaudoje. O "Žvaigždutė", kurios kūrėjas ir ilgametis redaktorius buvo mkt. Stasys Tiliūnaitis, menu iš ankstesnių numerių, kai tęsiniais ėjo pamokanti istorija "Ką sąžinė gali" (iš indėnų gyvenimo) - ji paliko žymę visam laikui.

Užsklandai palėpėje rastas atvirukas iš Palangos į Kauną. Dėdukas kun. kan. Kazimieras Prapuolenis 1931 m. kovo 6 d. rašo: "Mano mielas! Ačiū Tau už linkėtus man 100 metų. Už tokią geradarystę aš turiu Tau bent 150 palinkėti. Sudiev. Mylis Tave Dd."

Ačiū, Dėduk! Pusė Tavo linkėtų metų jau įveikiau...

Kestutis Čerkellūnas

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant į Lietuvą: 9,9 cento - JAV; negi atsispirsite tokiame RSL/CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. **(sk.)**

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikabinti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. **(sk.)**

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali prižiūrėti ligonius, globoti senyvo amžiaus žmones ir vaikus. Skambinti tel. (718) 846-3829. **(sk.)**

Palm Coast Floridoje laukia Jūs! Teikiama įdomi informacija visiems, bet ypatingai naujai atvykusiems. Skambinkite tel. 718 437-8785. Kvieskite Rimą. **(sk.)**

Reikalinga moteris prižiūrėti 2 vaikus. Ieškau sąžiningos, tvarkingos, nerūkančios moters nuo 30 iki 50 metų amžiaus, kuri myli vaikus. Gyventi šeimoje netoli Albany, NY. Skambinti tel. 1-518-372-6529 arba 1-518-285-7009. **(sk.)**

Studentė iš Lietuvos ieško nebrangaus kambario Woodhaven, Greenpoint arba Brooklyn rajonuose prie gero susisiekimo. Skambinti tel. (718) 235-9531. **(sk.)**

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kaina pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol.; Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aidas" igaliojiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Mrs. Irene Matonis, Philadelphia, PA - 50 dol.

Birutė Karmazinas, Groton, CT - 50 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose **rugsėjo 26 d.**, šeštadienį, nuo 12 iki 3 val. popiet. Žiūr. skelbimą 6-tame puslapyje.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis pagal susitarimą paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **rugsėjo 19 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas. **TRANSPAK,**
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.

APREIŠKIMO PARAPIJA

rengia metinę

GEGUŽINĘ - PIKNIKĄ

sekmadienį, rugsėjo 20 d.,
Kultūros Židinio kieme ir salėje
361 Highland Blvd., Brooklyn, NY
Pradžią apie 1 val. popiet

Bus skanių valgių
Atgaiva - loterija - muzika

Gegužinę rengia ir visus maloniai kviečia atsilankyti

APREIŠKIMO PAR. KUNIGAI IR TARYBA

Rotušės aikštė Kaune. Kairėje - dalis jėzuitų gimnazijos pastato ir bažnyčios bokšto